

Szerkesztőség

Arad, Acsev.-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nvonda Vállalat.

Bulev. Pegele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelent nanonta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre 1080 Lej
Fél évre 540 Lej
Negyed évre 270 Lej
Havonta 90 Lej

Hirdetések díjazása szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Budapestben 50 banival több

Válassz fiam!

Kezdődnek az iskolai évek. gondoskodni kell a jövődről és előkészíteni az utat, amely a boldogulásod felé vezet. Felelj, mi akarsz lenni?

Hivatalnok? Nézd át a bucaresti-i lapokat és megtudhatod belőlük, hogy mi is az a hivatalnoki pálya. Magasállású tisztviselőket tartóztatnak le napról-napra, mert sikkasztanak a azoknak, akik becsületesen, fizetésük-ből akarnak megélni, nyomorogniok kell. És tudod-e, mi a sorsa a kisebbségi hivatalnoknak? Az elbocsátás, vagy a nyomor.

Talán mérnök? Szép és hatalmas perspektívát mutató pálya volt valamikor. És most ... Egy aradi iparvállalatnál egyszerű gépészre volt szükség. Érted? Gépészre, akinek nincsen szüksége érettségi bizonyítványra, akinek nem kellett végigszevednie az egyetemi évek nélkülözéseit. Apróhirdetés jelent meg a lapokban, hogy gépész kell az aradi iparvállalatnak. Három, egyetemet végzett gépészmérnök jelentkezett. Benyújtották ajánlatukat mellékeltek diplomájukat és a gyár igen értékes munkaerőt nyert volna bennük, de nem vehették fel. A munkások szakszervezete nem engedte meg.

Pap? Gyönyörű, lelket nemesítő foglalkozás. De ismered-e a kisebbségi lelkész küzdelmeit, aki fölött örökké ott függ az államszegény kérdésének Damokles-kardja. Az eklézsia szegényedik, magad is nyomorogsz, mert hived tönkremennek, vagy repatriálnak.

Tanár, vagy tanító? Elhagytad az iskola padjait és ismét vissza kell oda ülnöd. Tanulnod, magolnod kell és megbuksz. Vagy ha nem buksz meg, akkor valaki, aki ismeretlen előtted, kifogásolja személyedet és ha nehezen, sok utánjárással, nagy megaláztatások árán álláshoz jutsz, egy napon azt veszed észre, hogy megkaptad a hivatalos elbocsátó okmányt. Miért? Ne is kutasd, úgy sem tudod meg. Kisebbségi iskolában kapsz állást. Elveszik a nyilvánossági jogát és ezzel megölik az iskolát és téged a nincstelenségbe kergetnek.

Ügyvéd? Ma csak a politikus-ügyvédek boldogulhatnak, akiknek irodájuk fejlődésének utját a politika mezején egyengetik. A felek ügyei ma már nem lehetnek fontosak. Ha ügyesen politizálsz, ha jól vagy bevezetve egy-egy pártnál, ahol a politikai kalkulációkat osztogatják, úgy száz pört is elve-szithetsz. Mégis jól élsz, de mert magyar vagy, egy darab kenyérre lehet reményed. Jaj neked, ha rossz politikai osztályzatot kapsz. Boldog lehetsz, ha fel fogadnak irnoknak egy nagyobb ügyvédi irodában.

Orvos? Az egész világon elismert és bevált külföldi gyógyszereket nem adhat sz betegeknek. Belföldi szereket diktálnak rád. A beteged nem gyógyul meg, rajtad a felelősség. Aztán sokkal több az orvos, mint a mennyit ez a gazdaságiag tönkrement ország szegény lakossága el tud tartani.

Kereskedő? Iparos? Csőd, fizetésképtelenség. A lapok telve vannak a kereskedők és iparosok nem orvosolt sérelmeikkel. Az árak drágák és a magas vámok miatt a közönség szegény és nem tud vásárolni. A kereskedő és iparos becsukja boltját és műhelyét, mert nem tud megélni.

Ime, előtted a pálya, válassz fiam!

A védő is kompromittálva van a petroleumpanamában.

Micescu védő, mint kamarai alelnök egy éjjeli ülésen szavaztatta meg a petroleumjavaslatot. — Micescu állítólag haszonrészeseletet kapott a panamából. — Fogva maradnak a letartóztatott gyanúsítottak.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az ilfovi törvényszék Popovici tanácselnök elnöklété mellett tegnap délután tárgyalta a petroleumpanamával kapcsolatban letartóztatott gyanúsítottak felebbezési kérvényét szabadlábra helyezésük iránt. A védelmet öt fővárosi ügyvéd látta el, akik között helyet foglalt Istrate Micescu is. Az első ügyvéd, Hiescu Pál rámutatott arra, hogy a vizsgálat amugy is befejezést nyert, tehát semminemű értelme nincsen, hogy a gyanúsítottak továbbra is letartóztatásban maradjanak. Hiescu Pál Poienaru Virgil vádlott nevében beszélt, utána Valjeanu ügyvéd Poienaru Mihály és Tolea vádlottat védte. A többi ügyvédek felszólalása után végül

Istrate Micescu emelkedett szólásra és meglepő leleplezésekkel szolgált.

Rámutatott arra, hogy a vádlottakat letartóztatásuk óta csupán három ízben hallgatták ki és az egyik vádlottat,

Zachariát, csak azért tartották letartóztatásban, hogy tőle egy nyilatkozatot csikarjanak ki aziránt, hogy abban az ügyben van-e egyáltalán politikai személyiség belekeverve, vagy sem.

Továbbá azt akarták Zachariára kényszeríteni, hogy adjon felvilágosításokat arra nézve, vajjon a dambovitai törvényszék bírói közül résztvettek-e egyesek a panamában? Zacharia a további fogvatartás kockázatának ellenére, nem állott kötelnek és nem adott nyilatkozatot. Micescu kijelentette, hogy az igazságügyminiszterhez közelálló körökből azt az üzenetet küldték hozzá, hogy amennyiben azt akarná, hogy védence, Poienaru szabadlábra helyezése sikerüljön, mondjon le a védelemről. Micescu leteszi a törvényszék asztalára a Speranta petroleumvállalat kérvényének másolatát, melyből kétségkívül kitűnik, hogy a társaság teljes jóhiszeműséggel járt el, mikor bizonyos petroleumterületeket

Iorga: „Elsülyedünk az erkölcselenség fertőjében.”

Enescu vizsgálóbíró, Gheorgescu ezredes szakértővel és Ivaneanu ipar- és kereskedelemügyi igazgatóval, továbbá a főügyész és a vizsgálóbíró közbenjöttével, verifikálták a dambovitai petroleum területet és megállapították az összes parcellák eredeti tulajdonjogát. Négy községben felülvizsgálták a letartóztatottak földbirtokait és ez alkalommal házkutatást tartottak Cratinoiu Florian targovistei vállalkozónál, ahol nagyfontosságú kompromittáló iratokat találtak, amelyek még Tasleanuig, az Averescu kormány volt kereskedelemügyi miniszteréig nyulnak vissza.

A petroleum-panama ügyét egyébként az ellenzék teljes mértékben kibaszálja a kormány ellen. Nemcsak a nemzeti-parasztpárt fordul a legteljesebb erővel a liberális párt ellen, hanem Iorga is kiélezi a helyzetet. A Neamul Romanescban Iorga „Tahari” címen ve-

vásárolt azoktól, akik ezeket a földeket árusították. Ezután felveti Micescu azt a kérdést,

miért nem tartóztatják le azokat, akiknek birtokában voltak azok a petróleumföldök, melyekkel a panama történt.

A védőbeszédek után a bíróság visszavonult és fél hét óraker hirdette ki a határozatot, mely szerint Grigorescu pretor kivételével az összes vádlottak továbbra is fogvatartandók. Grigorescu azonban azonnal szabadlábra helyezendő.

A vizsgálat menete egyébként kétégtelemű meglassult az utóbbi napok alatt. Kiderült, hogy a sokat emlegetett javaslatot

a karácsonyi parlamenti szünet előtti utolsó éjszakai ülésén, alig néhány képviselő jelenlétében szavazták meg, amikor Istrate Micescu elnökölt, alelnöki minőségben.

Enescu vizsgálóbíró kiterjesztette a nyomozást a parlamentre is és tegnap házkutatást tartott a parlamenti hivatalban, mert aiapos a gyanu, hogy a képviselőház hivatalnoki karának egyes tagjai is tudomással bírtak az ominózus javaslatról.

Hír szerint Micescu haszonrészeseletet kapott a panamából és terhelő momentumok merültek fel állítólag Manolescu Strunga kamarai elnök ellen is. Megállapítást nyert az is, hogy a Creditul Minier, továbbá a Romano-Americana, a ploesti-i Luceafarul Petrolifer, végül az Astra Romana is érdekelve vannak a panamában. A Creditul Minier, akárcsak a többi felsorolt vállalat, Stanescu utján egyformán részesültek azokból a petroleumterületekből, amelyek az állam tulajdonai voltak. A Creditul Minier helyzetét ebben az ügyben súlyosbítja az, hogy a társulat egy ilyen petroleumvidéken már két szondát is felállított és ebből a célból erdőborított területet vágatott ki, anélkül, hogy erre az erdővezérigazgatóság törvényelőírta engedélyét kikérte volna.

zércikket irt, amelyben a következőket har-goztatja:

„Radikális tisztogatásra van szükség, mert elsülyedünk az erkölcselenség fertőjében. A börtönök falai mögött valósággal iskolát szerveznek a gaszágok dandárjai számára. A fegyencek kísétálnak a tömlőcökből és senki sem fél a büntetéstől, a megtorlástól. Az ország alaptörvénye a leghumánusabb álláspontra helyezkedett, amikor eltörölte a halálbüntetést. A gaszágok eme tobzódásával szemben azonban csak a golyó segít.”

— A bolgár király eljegyzett egy olasz királyleányt. Szófiából jelentik: Boris király ma eljegyezte Giovannát, az olasz király harmadik leányát. A királyleány 21 éves. Az eljegyzést már régebben tervbevétték és csupán az akadályozta meg keresztülvitelét, hogy Boris király görögkeleti, míg a királyleány katolikus. Miképpen háritották el ezen akadályt, még titok.

Elbocsátották állásából a szegényház gondnokát

A vizsgálat adatai szerint Sándor gondnok ütötte-verte a szegényház tehetetlen ápoltságait és kis pénzüket, értéktárgyaikat elvette tőlük, hogy kosztba adja. — Az interimár-bizottság azonnali hatállyal elbocsátotta állásából a gondnokot.

(Arad, szeptember 4.) A városi szegényházban történt visszaélések ügyében ma délelőtti szenzációs fordulat állott be. Az interimár-bizottság mai ülésén Vulpe József bizottsági tag beszámolt a vizsgálat eredményéről, amelynek alapján az interimár-bizottság ma délelőtti elbocsátotta állásából Sándor István aradi szegényházi gondnokot. A szenzációs ügy részletei a következők:

Az interimár-bizottság ma délelőtti tartott ülésén Vulpe József bizottsági tag beszámolt arról a vizsgálatról, amelyet a szegényházban Variássy Lajos volt polgármester, interimár-bizottsági taggal, valamint báró Exterde Kálmán főszámvéví és Vutian Aurel szegényházi felügyelővel együttesen lefolytatott Sándor gondnok ügyében. A bizottsági tag beszámolt azokról a kihallgatásokról, amelyeket a szegényházban folytatott és amelyeknek eredményéről a következőket jelentette ki:

— A vizsgálat kiderítette, hogy ebben az intézményben, a tehetetlen öreg emberek teljesen ki voltak szolgáltatva egy humánus érzéseiből teljesen kivetkőzött embernek, aki ütötte-verte a gondjára bízott ápoltságait és válogatott kizsákolással vette elviselhetetlenné számukra az életet.

Korbács és bordatörés a szegényházban.

A súlyos kijelentések alátámasztására felolvasta a tanúkihallgatásokról felvett jegyzőkönyveket. Az első tanú Fazekas Ferenc nyugdíjas vasutas, szegényházi ápoló volt, aki elmondta, hogy kevés nyugdíját kapott a vasutól. Sándor gondnok kijelentette, hogy a pénzt nála kell letérbe helyezni, mert az ápoltságok nem tarthatnak maguknál pénzt. Amikor néhány héttel ezelőtt nyugdíjából adósságait fizette ki, Sándor gondnok rendelkezésre kikutatták és miután nem találtak nála pénzt, a gondnok korbáccsal verte meg úgy, hogy a verés következtében bordatörést szenvedett, mire jelentést tett az esetről a főorvosi hivatalban, ahol — mondja tovább a deklaráció — meg sem vizsgálták, hanem kijelentették neki, hogy minosen semmi baja, mehet a dolgára.

Hazatérve, a gondnok bosszúból elvette

ruháját és a betegszobába utalta. Öt hónapig keresztül volt itt, amélkül, hogy valaki megvizsgálta volna, vagy megkérdezte volna, mi baja. Később nagynehezen visszakapta ruháját és megszabadult a betegszobából. Amikor felgyógyult, Sándor gondnok minden elsején a szegényház portását veleküldte a vasúti pénztárhoz, ahol nyugdíját felvette és 40 lejt hagyta nála, míg a többit elvették. Később követelésére a gondnok kiadott neki még 200 lejt, a többit pedig — mint mondotta — temetésére tartották vissza, hogyha meghal, ne kelljen holttestét a cluji klinikára küldeni. A vallomás eme részével kapcsolatban Vulpe József kérte, hogy vizsgálják ki, miért kell a cluji klinikára küldeni az elhalt szegényházi ápoltság holttestét.

A szegények kosztbaadott pénze.

Savu Sida szegényházi ápoló azt vallotta, hogy Sándor gondnok őt szintén korbáccsal verte meg és két fogát ütötte ki. Nemrég munkájában egy rozsdás szegtől infekciót kapott, de senkisémmel részesítette kellő kezelésben. Itt Vulpe József kijelentette, hogy a vizsgálat alkalmával meggyőződött arról, hogy az infekciót kapott kezét csupán egy piszkos rongydarabbal kötötték be és senkisémmel törődött azzal, hogy nem fenyegéssel vérmérgezés a szerencsétlen öreg embert.

Wizinger Antonné vallomása szerint Sándor gondnok kijelentette, hogy csak akkor veszi fel a szegényházba, ha kivesszi a bankban fekvő pénzét és nála deponálja. Ez meg is történt és nemsokára a gondnok közölte vele, hogy a pénzt egy városi tisztviselőnek adta kosztba havi 200 lejt kamattal. Eleinte rendszeresen kapta a kamatot, később azonban adósság maradt vele, mire visszakövetelte a pénzt. A felét azonnal megkapta, a másik felét azonban csak akkor, amikor dr. Cucu Vazul főorvosnak tett jelentést az esetről. Balla Imre ápolótól a gondnok 600 lejt készpénzt, több ezüstpénzt és egy Erdélyi Hitelbank betétkönyvet vett el.

A vizsgálat folyamán Sándornak egy másik esete is kiderült. Dacára annak, hogy a vá-

ros adott fehérneműket az ápoltságoknak, pénzt vett el tőlük, azon a címen, hogy ingeket vásárol számukra. Az ingek természetesen a városi raktárból kerültek ki. A gondnok egyébként — a vizsgálat adatai szerint — koszt számra adta el a szegényház ruháit és fehérneműit. Súlyosan terhelő vallomást tettek még Russ Pavel, Lénárt, Pócs, Gál János, Weidovicsné, Ormay Terézia, Medveczky Jánosné, Szirmay Mariska, Fodor Antalné és Tódor Florea szegényházi ápolóságok.

Elbocsátották a szegényházi gondnokot.

Az egyes tanuvallomások felolvasása után Vulpe József, a gondnok azonnali elbocsátását javasolta, ezenkívül indítványt tett arra vonatkozólag, hogy ezen szégyenletes állapotok miatt egy magasabb rangban levő városi tisztviselő folytasson le a vizsgálatot. Pausesti Miklós javaslatára a vizsgálat levezetésével Olarin István városi vezértitkárt bízták meg, míg Sándor Istvánt ma délutáni hatállyal elbocsátották állásából és helyébe Macian Péter városi tisztviselőt delegálták. Macian még ma délután átvette új hivatalát.

Csodálatos módon menekült meg a két hajótörött amerikai pilóta.

Füstjelekkel adták tudtul balesetüket a külvilágnak.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Hassel és Cramer pilóták csodálatos megmeneküléséről a Berliner Nachtausgabe newyorki szikratávíráta a következőkben számol be: Szombaton délelőtti egy eszakió érkezett Hobbs professzor táborába és elmondta, hogy a fjord túlsó partján füstjeleket észlelt. Utbaigazítása nyomán motorcsónakot küldtek a jelzett helyre és megtalálták a két pilótát. A pilóták elmondták, hogy augusztus 18-án éjjel elfogyott a benzinkészletük és hajnalban kénytelenek voltak leszállni. A veszélyes, jeges sziklákra szálltak le, majd magukhoz vették élelmiszerkészletüket és gyalog a fjordok felé indultak. Tizennégy napig gyalogoltak, míg elérték a fjordot, ahol füstjeleket adtak le, hogy észrevéssék magukat. A második napon már észre is vették a jeleket.

Utközben.

Irta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életemről s eddigi pályafutásomról.

Most, hogy bucsút kell mondanom neked, egyetlen Barátom, csak még jobban elérékenyit, hogy Lourdesban kell — talán utoljára — megszorítanom a derék kezedet. Még van pályámról egy pár kis feljegyzett szavam, azokat még eimondom:

A Cigányszerelem sikere után még játszottam a szerepet Párisban, a bécsi Theater an der Wien együttesével. Karczag Vilmos igazgatása alatt. Ez a párisi vendégláték úgy sikerült, ahogy vesszük. Ha a régi leveleimet olvasom, melyeket anyámnak küldtem és ha azokat olvasom, melyeket nagyon kitűnő párisiak írtak nekem és az újságokban rólam — nagyszerű volt a siker. Ha megint egy pár pesti recenziót olvasok — nem volt siker. Nem érdekes. Az sem érdekes, hogy a bécsi primadonnák állást foglaltak ellenem. Nagyon helyesen és nagyon okosan. Tökéletesen igazuk volt. Az Antónia már akkor előre vetette árnyékát. Én, ha nekik lettem volna, soha be nem eresztettem volna Bécsbe az Antóniát.

1911 szeptemberében játszottam Budapesten a Martos Ferenc és Rényi Aladár Kis gróf című operettjét...

A privát életemben már meglehetősen zavart, kételkedő, keserű volt a hangulat. A szinpad életem rendben lett volna, mert rendkívüli ambícióval készültünk a szezon nagy slágérére, Jakobi és Martos Leányvásár című operettjére. A Kis gróf azonban váratlan sikert

aratott. Beöthy nem számított többre, mint huszonöt előadásra és lett belőle negyven és ötven és hetven és nyolcvan. Ezek alatt a Kis gróf előadások alatt készültünk a Leányvásárra. Jakobi, mint szerző, természetesen minden este megjelent a Király Színház irodájában, társalgójában, öltözőiben és a színpalak mögött is. Egyik ilyen estén, mikor a második felvonás után kipirult arccal, libegve, tizenegy kihívás után lerohantam az ugynevezett társalgón keresztül az öltözőbe, valaki a nevemet kiáltotta. A társalgó meglehetősen sötét intézmény a Király Színházban. Csak a sarokban ásitózott egy kis tizenhatos égő.

— Álljon meg, Fedák!

Összehúztam a szememet, kerestem, ki szólít.

— Ide jöjjön, mi vagyunk itt Vicivel.

A tizenhatos égő alatt állottak ketten. Odamentem. Az a bizonyos egyik folytatta:

— Nézzem egy jelenetét. Maga nagyon tehetséges. De egy igazi nagy színész, olyan, amilyen kevés van a világon, csak akkor lesz magából, ha egy ilyen magamfajta — szóról-szóra így mondta — ha egy ilyen magamfajta zsidó gyerek jól az életébe tapos.

Kicsit curukoltam és még jobban összehunyortottam a szememet. Vici, ki nagyon finom gyerek volt, látta a kényes szituációt és szeretett volna segíteni. Abban az időben t. i. nem lehetett nekem ilyesmiket mondani. A segítség azonban nem volt szükség, mert én máris tovább szaladtam. Azt azonban megvalom, még pedig itt Lourdesban, hogy nagyon közelről néztem meg azt, aki ezeket a szavakat mondta. Nagyon csinos volt. Fehér haj és fekete borsos szemek. Ezt jól megnéztem.

Julia komornám, ki tisztes távolban várta a fejleményeket, az öltözőben kissé felháborodva mondta:

— Ki volt az a szemtelen, aki így merészt beszélni nagyságos kisasszonnyal?

— Molnár Ferenc — feleltem és idegesen pudereztem az arcomat.

Julia pár percig nem szólt egy szót sem. Szokása szerint csak csóválta a fejét:

— Rossz jel.

— Miért rossz jel? — kérdeztem felpatanva. — Mi volna ebben a találkozásban rossz jel?

— Semmi — felelt nagyon nyugodtan — csak az, ami ma történt.

— Mi történt ma, maga bolond?!

— Semmi különös, de azért csak tessék rá visszaemlékezni és mindarra, ami ezután az életében történni fog. Jézus leesett a keresztről.

Két nappal azelőtt az történt, hogy Imre gróf Olaszországból megérkezve, hol nővérével volt, hozott nekem Rómából egy gyönyörű elefántcsontkeresztet és Florencból egy híres képnek a csudaszép utánzatát. A keresztet az ágyam felé akasztottam, a képet időiglenesen, csak inkább, hogy frissiben mindig láthassam, az ágyam melletti asztalra állítottam. Másnap reggel, mikor felébredtem és a kezemet a fejem felett összekulcsoltam és imádkozás közben meg akartam fogni a Rómából kapott keresztet, nem volt rajta Jézus. Ujdedd dobant meg a szívem. Hiába forgattam, kerestem, Jézus nem volt sehol. A Megváltó az éj folyamán leesett a földre. Mikor Julia bejött, mondtam neki, mi történt. Csak csóválta a fejét:

Szerdán délelőtt hirdeti ki a döntését a Tábla az Egyesült Bank csődügyében.

Két betétes visszavonta a csődkérelmet, kettő már előbb teljes kielégítést nyert. — Az előjelekből ítélve, másodszor is megsemmisítik a csődöt.

(Arad, szeptember 4.) A csődbejutott aradi Egyesült Bank R.-T. ügye mára újabb meglepő fordulatba érkezett el. A timisoarai (temesvári) Tábla ugyanis ma délelőtt foglalkozott a bank felszámoló bizottságának a csőd elrendelése ellen benyújtott felfolyamodásával, amelynek során — mint előre jeleztük — kihallgatták a csődkerő betéteseket is, akik jórészt kedvező vallomást tettek és kijelentették, hogy nem kívánják a csőd fentartását.

A timisoarai (temesvári) Tábla tanácsa dr. Marta Sándor táblai főelnök elnöklété, valamint Meculescu és Bradescu táblabírák részvétele mellett ma délelőtt 9 órakor kezdte meg a csődügy tárgyalását. László Lipót dr., a felszámoló-bizottsági ügyész elsőnek bemutatja Deutsch Miksa és Pless Margit nyilatkozatát, amely szerint a két betétes kijelenti, hogy teljes kielégítést nyert s ennek következtében a csődkerést mindketten visszavonják. Csizmás Jakab és Necula Mihály betétesek csődkerése ügyében László dr. előadja, hogy betéti követelésüket még a törvényszéki tárgyalás előtt letétbe helyezték. Ciuciuc Aurel ügyvéd által képviselt „Mircea” jelű betétes csődkerése ügyében viszont megismétli a törvényszék előtt már ismertett álláspontját, amely szerint az illető jelű betétes nem bírva egy pörbeli személy jellegével, csődkerését a kereskedelmi törvények vonatkozó rendelkezései értelmében visszautasítani kérte. Az egyenként kihallgatott csődkerő betétesek ugyanilyen értelemben vallottak. Csizmás és Necula azonban azt kifogásolták, hogy a letétbe helyezést nem a bank, hanem egy ismeretlen harmadik személy eszközölte. László dr. közbevetőleg kijelenti, hogy ez teljesen mellékes körülmény, fontos az, hogy a letétbe helyezés az ő javukra tényleg megtörtént. A tanúkihallgatások igen vonzatos menetben folytak, mert László dr. és Lutai Cornel dr. csőd-tömegmondók hevesen replikáznak az egyes kérdések részletezése felett és pro és kontra a bank fizetéképtelenségét vitatják. Végül délután fél három órakor véget ér a tárgyalás és dr. Marta Sándor főelnök felfüggeszti az ülést, egyben pedig bejelenti, hogy a Tábla döntését

az ügyben az idő előrehaladottsága miatt csak holnap hirdeti ki.

A mai táblai tárgyalás kimenetele iránt természetesen nagy érdeklődés nyilvánult meg Aradon s már a kora délutáni órákban nagyszámu betétes várakozott az Egyesült Bank körül, hogy a tárgyalás eredményéről tudomást szerezzen. Hat óra elmúlt már, amikor László Lipót dr. Romanescu Gergely vezérigazgató, a felszámoló-bizottság elnöke társaságában autón visszaérkezett Aradra és az őket körülvevő érdeklődőknek részletesen referálta a tárgyalás lefolyását. Az a körülmény, hogy a Tábla ma nem hozott döntést, pillanatokig lehangolta az érdekelteket, akik azonban később nemcsak hogy megnyugodtak, de fel is vidultak a holnapi döntés kedvező kimenetele reményében és teljes bizalommal várják, hogy a bank likvidálásának munkálatai megkezdődjenek.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Romanescu Gergely vezérigazgatóval és László Lipót dr. bankügyésszel, akik mindketten kijelentették, hogy nem jósolhatnak, de a tár-

Éljen I. Zogu király.

Az új albán király táviratváltása olasz kollegájával és Mussolini miniszterelnökkel.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Mint megirtuk, a közjogi formák elintézése után végre szombaton kikiáltották az albán királyságot és I. Zogu királyt. A főváros valamennyi házát zászlókkal díszítették fel, a főutvonalakon diadalokapuk várták az új királyt. Nagyon sokan özönlöttek a fővárosba a királyság kikiáltásának ünnepére. Szombaton reggel az alkotmányozó nemzetgyűlés egyhangúlag királyságnak deklarálta Albániát, majd közfelkiáltással Achmed Zogut választották királlyá.

Miniszterek és képviselők rögtön elindultak a király villájába. A nemzetgyűlés elnöke üdvözölte Zogut. Délután négy órakor volt az ünnepélyes eskütétel. A király a hitvallást aláírta és megpecsételte. Este néptünetek voltak, fáklyásmenet vonult a király villájához és éjjezte I. Zogut. A tömeg aztán a király anyját éltette, majd az olasz követség háza előtt állapodott meg és tüntetett Olaszország mellett. Vasárnap nemcsak Tiranában, hanem egyéb városokban is hálaadó istentiszteletet tartottak. Az új király és Mussolini között rögtön a királyság kikiáltása után barátságos táviratváltás volt.

Albánia királyává történi választása után I. Zogu az olasz királyhoz a következő táviratot intézte:

„Trónralépésem pillanatában minden gondolatomban Felségednél időzik, aki Olaszországot a legnemesebben kormányozza és megmutatja nekem az utat, amely népem nagyságához és boldogságához vezet. I. Zogu.”

Az olasz király a következő távirattal válaszolt:

„Öszintén köszönöm Felségednek udvarias táviratát és trónralépésének ünnepélyes alkalmából legőszintébb jókívánataimat fejezem ki országának boldogulásáért és népének jólétéért. III. Viktor Emánuel.”

I. Zogu Mussolini olasz miniszterelnöknek a következő táviratot küldötte:

— Abban a pillanatban, amidőn népem Albánia királyává proklamált, különös örömet okoz nekem Excellenciáddal tudatni, mily nagyra becsülöm én, valamint az albán nemzet azt az állandó és hathatós támogatást, amelyben az olasz királyi kormány részéről, különösen a monarchista államforma felállítására érdekében részünk volt. Remélem,

MAROSPARTI

9 órakor

APOLLO

5, 7 és 10-kor

MA, SZERDAN:

A fekete ruhás hölgy

(NŐK, AKIKKEL ÉJEL TALÁLKOZUNK).

Modern társadalmi életkép.

Pazar kiállítás.

A főszerepben:

MARCELLA ALBANI és LYANE HAID.

Jön! URANIA Jön!

MARIA FORESCU, KAMILA HORN

LEGNAGYOBB FILMJE:

Könnyek uccája.

(Az algiri asszonynegyed.)

Az Ufa filmgyár attrakciója.

gyalás lefolyása során az a meggyőződésük alakult ki, hogy a Tábla ezáltal is egészen bizonyosan megsemmisíti a törvényszék határozatát és másodszor is feloldja a bankot a csőd alól.

hogy a két szövetséges kormány testvéries együttműködése alapvető faktora lesz annak a politikának, amelyet országom követni akar, hogy minden téren a haladást szolgálja. Fogadja excellenciád őszinte szeretetemen változatlan kifejezést. I. Zogu, az albánok királya.

Mussolini az új albán királynak a következő táviratát küldte:

— Azok az érzelmek, amelyeket Felséged trónralépése alkalmából velem tudatni kegyeskedett, számomra, valamint kormányom számára különösen kedvesek voltak, mert abban, hogy egy szövetséges államban a monarchista államforma lép életbe, biztositékát látjuk annak az őszinte és szoros együttműködésnek, amely államaink között fennáll. Midőn Felségednek trónralépése alkalmából személyes jókívánásaimat, valamint a fascista kormány üdvözlését tolmácsolom, annak a reményemnek és kívánságomnak adok kifejezést, hogy Felséged trónralépése úgy Felségednek, mint Albánia népének boldogságot fog hozni. Örömmel biztositom Felségedet arról, hogy Olaszország a jövőben is folytatni fogja Felségeddel és népével szemben a tartós barátság politikáját, amely minden területen munkát fejt ki az új és felvirágzó Albánia érdekében. Mussolini.

Az esti milánói jelentések szerint a Pnolo D'Italia közli, hogy a jugoszláv ügyvivő Tiranában demarsot adott át az albán kormány-nak. A demarsban Jugoszlávia tiltakozik az ellen, hogy Zogut „minden albánok királyának” kiáltották ki. A lap megjegyzi, hogy a demars elhibázott, mert elismeri azt a tényt, hogy Jugoszláviában hatalmas kisebbség él. Az éjszakai belgrádi jelentések szerint Korosec miniszterelnök megcáfolta a demars híret.

— Kérlelhetetlenül nyugdíjazzák a 65 évesnél idősebb tanárokat. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi kerületi inspektorátushoz, amelyben elrendeli, hogy állítsanak össze haladéktalanul pontos kimutatást mindazokról a tanárokról, akik betöltötték hatvanötödik évüket. A miniszter a törvényre hivatkozva hangsúlyozza, hogy a korhatárt átlépett tanügyi személyeknek be fogja szüntetni a fizetését, mert a törvény kötelezőleg mondja ki a nyugdíjazást.

— Rossz jel... — Azután megállt a kép előtt és rögtön tovább folytatta. — Tessék már mondani, hogy hívják ezt a képet. Nekem ugyan nem tetszik, de azért mégis gyönyörű lehet, ha a gróf ur Rómából egészen idáig hozta.

Megmagyaráztam Juliának:

— A kép neve: Égi és földi szerelem. Egy Tizian nevű híres festő festette.

Julia tovább csóválta a fejét:

— Rossz jel.

— Maga meg van bolondulva. Mit heccel itt engem ezekkel az ostoba szavakkal, hogy rossz jel. Mi az a rossz jel, maga bolond?!

— Semmi! Az a rossz jel, hogy Krisztus leesett a keresztről.

Mindez most itt, Lourdesban jutott eszembe. Nem is tudom, miért. Nem akarok semmit az emlékektől. Az ilyesmi azonban — sajnos — nem tőlünk függ. Az Emlékek, ha kérdezzük őket, ha nem, egyszerűen helyet kérnek maguknak mellettünk és amilyen meghívás nélkül jöttek, ugyanolyan felszólítás nélkül távoznak is. Pontosan, amikor nekik tetszik. Az Emlékek sokkal erősebbek és sokkal nagyobb urak, mint mi vagyunk. Ha az Emlékek szélsője úgy hozza magával, úgy sohasem tudunk ettől a vendégtől megszabadulni. Egy olyan vendég, ki a házigazdát valóságos terror alatt tartja és hiába ellene bármiféle intézkedés. Például most is, szorosan itt ülnek mellettem, fogják a kezemet, szorítják a tarkomat és valósággal belém szuggerálják, hogy ha akkor a Megváltó nem esett volna le a keresztről, sohasem következett volna be mindaz, ami elkövetkezett és sohasem tanultam volna meg az életem drámájában olyan fontos szerepet játszó szavakat: Égi és földi szerelem.

Rátkay Márton Aradon.

„Élelőtt és délután szigorú próbákat tart a 'Hivatalnok urak'-ból. — Szereptudás tekintetében nem ismeri a tréfát a kitünő humorista.

Rátkay Márton sürgönye érkezett tegnap az aradi színházhoz:

„Holnap érkezem délelőtt és délután próba 'Hivatalnok urakból', jaj annak, akit szerepét nem tudja, Rátkay.”

Igen! Rátkay a humorista ebben a tekintetben nem ismeri a tréfát.

Hetényi főrendező, amikor felolvasta a sürgönyt a társulat tagjai előtt, hozzáfűzte:

— Gyerekek, én ismerem Rátkayt — akitnek kedves a testi épsége, tanuljon: az hozzátok vagd am valamit!

Tanulnak is: úgy peregnék már a „Hivatalnok urak” jelenetei, mint a nókka...

Amikor Rátkay a repertoárról rendelkezett, azt írta a levelében:

— A Hivatalnok urakhoz feltétlenül ragaszkodok: nem tudok egyetlen szerepben sem többet, jobbat nyújtani, mint a Róth bácsi szerepében. Ez a szerep: én vagyok...

A „Hivatalnok urak” — Földes Imrénének ez a nagyszerű darabja átszűrődött a hosszú esztendő divatján és megmaradt érdeme szerint: örök műsordarabnak. Szociális probléma, örök sajnó probléma, de nem komor demagóg jelenetek, hanem finom humor ötvözi át a hivatalnokélet ezer baját, jajját, keserűségét. Nevetünk, öntelelten nevetünk s egyszerre csak — jaj! a szívünkbe nyúlallik az esetlen figurák csetlése, botlása...

És Róth bácsi — a drága öreg, derék Róth bácsi: milyen drága, milyen kedves és milyen rosszsorsú öregember... Tipeg-topog a darabban, folyton ott lábatlankodik a cselekmény körül és a végén is azt látja az ember: az egész darab csak háttér — Róth bácsi itt a fő, Róth bácsi itt minden! Róth bácsi egyet mond: harsány kacagás — Róth bácsi egy grimaszt vag — könny csordul a szemekbe! Rátkay Róth bácsiját schames felejtik el, akik látni fogják és tizedszer is megnézik, akik kilenceszer látták!

Hogy zsúfolt ház lesz ma este — azt már biztosan mutatja az elővétel: Baricsné csak „kivételeseknek” ad jó jegyet a téli színház pénztáránál. (—)

SPORT

A magyar olimpikekát elhelyezi az állam.

Kiképzők lesznek a Testnevelési Főiskolán, — Kétfélmillió pengő sportcélokra.

Budapestről jelentik: Klébelsberg kultuszminiszter a sajtó előtt kifejtette a sportfejlesztésre vonatkozó programját. Eszerint a polgári iskolai tanárképzőt rövidesen Szegedre helyezik át és az így felszabaduló intézetben helyezik el a Testnevelési Főiskolát, ahol a győztes olimpikek, mint kiképzők nyernek elhelyezést. Ez állami alkalmazás lévén, nem jár azzal, hogy az illetők amatőrőségüket elveszítsék. Sürgősen megoldják a fedett uszoda kérdését.

A jövő évi költségvetésbe két millió pengőt állítanak sportcélokra. A testnevelési adó, amelynek egyharmadrésze eddig a levételezéshez, egy másik harmada az iskolai sporté volt, ezentúl egészben a társadalmi sporté lesz.

O Dörner pompás győzelmei Marburgban. Dörner László, az aradi Hellas immár európai hírnevű kiváló teniszjátékosa nemzetközi sikereit most újabbal gyarapította. Marburgban indult Dörner László éshárom első díjat is nyert. Megnyerte a férfipárosban is első helyre jutott, végül a német bajnoknővel, Neppachnéval a vegyes párosban is elvitte az első díjat.

O Fortuna, Arad—Kisjenői AC 1:1. Szép, nívós mérkőzés, mely körülbelül egyenlő erőfelek küzdelme volt. Bár a KAC túlyomó fölényben volt, de csatársora a kapu előtt gólképtelen maradt és egy tizenegyest is kiaknáztatlanul hagytak. A Fortunából jók voltak Halász és Bud, a KAC-ból a két Margittai testvér és Zöldi. A gólt Gyulai rug-

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.
 Erdélyben premier! Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor. Fanamel-sláger! Csupa attrakció!
 Főszerepben: **„Művésztvér”** **Elkép**
Norma Shearer bohémiából.
 Olcsó helyárak 25, 20, 15, 10 lej.
 Jön! „ANTONIA”, Lengyel Menyhért világhírű színműve Lilly Dámitával! Jön!

ta. Különböben mindkét csapat szépen, fairén játszott, minden ember helyén volt. Előzőleg KAC II—Fortuna II 2:0. A KAC fiataljai nagy elánnal és lelkesedéssel játszottak. A gólokat Siminicu lőtte.

O Csütörtökön lesz a Hidroski bemutatója a Neptunban. Megirtuk néhány nappal ez előtt, hogy egy aradi urileány: Knézy Walburga, világszenzációt jelentő találmányát fogja bemutatni Aradon. Az új találmány: Hidroski, illetve Walkhys név alatt forgalomba kerülő vizikorcsolya, amely a vizenjárás körülményes problémáját egyszerűben megoldja. A 19 éves urileány, Knézy Sándor a volt aradi 8. honvédegységnél szolgálatot teljesített őrnagy, az impérium után ezredes, leánya,

aluminiumból elkészített vízi skije, vagy korcsolyája, uszás tanítására, vízi sportok üzésére és vízi vadászaton alkalmas leginkább. Óránként 20—25 kilométert egész könnyedséggel meg lehet tenni a Walkhys-sal, amelyet egyáltalában nem zavar a víz ellenáramlata. Knézy Walburga-találmányát, aki egyébként a bécsi szépművészeti főiskola hallgatója volt, csütörtökön fogja bemutatni a Neptun strandfürdőben, délután 6 órai kezdettel.

O Egy bécsi rendőr átuszta a bodeni tavat. Bécsből jelentik: Bernart Eduard bécsi rendőr vasárnap este startolva, sikeresen átuszta a negyvenhat kilométer hosszúságú bodeni tavat. A rendőr hétfőn délután negyed hatkor érkezett a célhoz.

Hatvany Lajos állapota súlyosbodott a rabkórházban. Szeptember 12-én hirdetik ki előtte a Kuria ítéletét, védője a báró szabadlábrahelyezését kéri.

(Budapest, szeptember 4.) Junius 26-án hirdetett ítéletet a kuria báró Hatvany Lajos bűntényében. A törvényszék hetévi és a tábla négyévi fegyházbüntetését a kuria másfélévi börtönrre mérsékelte, miután bűnösnek találta Hatvanyt nemzetgyalázás bűntettében. A báró a kuria ítéletének kihirdetésekor nem jelent meg legelőbb bírái előtt, hanem a rabkórházban feküdt és ott várta a kétnapos kuriai tárgyalás eredményét.

Hatvanyt, mint emlékezetes, gyomorvérzéssel és előrehaladott gyomorfekéllyel szállították át a Markó-uccai fogház cellájából a rabkórházba, ahol még most is kezelik. Hatvany most is a rabkórházban fekszik és ott tölti büntetését, amelyből eddig már több, mint kilenc hónap telt el és így ha a büntetését egészen ki is tölti, már csak kilenc hónap van hátra.

Az iratok közben a kuriáról leérkeztek a törvényszékre és a törvényszék Méhes-tanácsa ma tüzött ki terminust az ítélet kihirdetésére. Az ítéletet báró Hatvany előtt tu-

lajdonképpen dr. Törek Győzőnek, a büntető-törvényszék elnökének kellene kihirdetni, miután előfokon ő ítélkezett a báró fölött s így a Törek-tanácsnak kellene határozni az eddig kitöltött vizsgálati fogságnak a büntetésbe való beszámítása kérdésében. Miután azonban Törek ezidő szerint szabadságon van, a tanács egyik tagja, dr. Méhes Ignác törvényszéki bíró fog elnökölni abban a tanácsban, amely Hatvany előtt kihirdeti az ítéletet és amely a beszámítás kérdésében dönt.

Szeptember 12-én báró Hatvany Lajost — ha állapota engedi — törvényszék elé vezetik, ha azonban betegsége miatt ez nem lehetséges, akkor védője előtt fogják az ítéletet kihirdetni. Értesülésünk szerint Hatvany állapota nemhogy javult volna, de rosszabbodott a rabkórházban és a védők most már csak az ítélet kihirdetését várják, aztán orvosi véleményre hivatkozva, a büntetés végrehajtásának felfüggesztését és a báró szabadságra engedését fogják kérni.

Páris haragszik a Schubert-ünnep miatt.

Briand szemrehányást tett Seipelnek az Anschluss-propaganda miatt. Miniszterek tömege tárgyal Genfben.

(Az Aradi Közlöny genfi tudósítójának távirata.) A Népszövetség idei ülészakán, a közgyűlési delegátusok sorában hat tényleges, hat volt miniszterelnök, tizenhét aktív és hét néhai külügyminiszter és nyolc aktív, tizennégy néhai miniszter szerepel. Gyökéren átalakult a kínai delegáció, amelyben az új uralom képviselői foglalnak helyet. A helga kormányváltás következtében Vanderwilde és De Brouquere hiányzik a belga delegátusok sorából, Van Hymens azonban ezuttal is közöttük szerepel. Stresemann helyett Müller-Franken kancellár vesz részt az ülészakon, míg az olaszok közül Grandi külügyminiszter hiányzik. A spanyol delegáció vezetője Quinonez de Leon párisi nagykövet.

A párisi jelentések szerint az Echo de Paris genfi értesülései nyomán arról számol be, hogy Franciaország és a kisanant álláspontja a leszerelés kérdésében a következő: A leszerelési értekezlethez csak az európai feszültség megszűnésével lehet eljutni. A feszültség csökkenése pedig csak a jóvátétel, a háborús adósságok általános rendezésével és az időelőtti Rajna-kiürítéssel érhető el. Tekintettel arra, hogy ennél az általános rendezésnél fontos szerepet játszik az Unió, a kisanant és Franciaország helyévalósnak vélnék, ha a leszerelési értekezlet összehívását 1930-ra halasztanák el.

A párisi sajtó élénken figyeli Briand, Müller-Franken és Seipel genfi tárgyalásait.

A lapok szerint Briand a legkomolyabban figyelméztette Seipelt az Anschluss-propaganda veszélyeire és megemlítette, hogy rossz vért szült Párisban az osztrák nagynémetek tüntetése a Schubert-ünnepségek alkalmával. Seipel kijelentete, hogy az osztrák kormány lojalitása kétségtelen és a kormány feltétlenül tiszteletben tartja a nemzetközi szerződéseket, amelyeket nem fog erőszakos módon megváltoztatni. A Müllerrel folytatott tárgyalásokról a lapok azt írják, hogy Müller-Franken le akarja Stresemann eddigi fáradozásainak gyümölcsét aratni.

— A női fodrászterem nem luxusüzem többé. Az interimár bizottság mai ülésén Berzován János pénzügyi szolgálati főnök az aradi női fodrászok beadványát ismertette. A női fodrászok kérvényükben kifejtették, hogy a férfifodrászokra tíz százalékos üzletbérilletéket róttak ki, míg a női fodrászokat, azon a címen, hogy az ő üzemük luxusüzem, husz százalékos illetékekkel sújtották. Arra kérték a várost, tegye jóvá az igazságtalanságot és szállítsa le tíz százalékra az illetékeket. A bizottság tagjai megállapították, hogy a női fodrászüzem is közszükségleteket elégít ki és ezért a régi osztályozás már nem felel meg a mai követelményeknek. Ezért elhatározták, hogy helyt adnak a kérésnek és leszállították az illetéket tíz százalékra.

Rejtélyes gyilkosság egy zsigmondházi szőlőben.

Elszánt szőlőtolvajok agyonlőtték a csősz, aki szigorú lelkiismeretességgel végezte szolgálatát. — A borzalmas gyilkosságnál jelen volt az áldozat fia is. — A gyilkosok elmenekültek.

(Arad, szeptember 4.) Rejtélyes és megdöbbentő gyilkosság történt a tegnapi mára virradó éjszaka Zsigmondházán, a temesvári hid közvetlen közelében elterülő szőlőkben. A gyilkosság áldozata egy Popi János nevű szőlőcsész, akit fia Popi Péter szemeláttára lőtt agyon egy eddig ismeretlen ember. A rejtélyes gyilkosságról, amelynek kiderítésén a legnagyobb apparátussal dolgoznak az aradi zsigmondházi és ujaradi hatóságok, a következőket jelenti az Aradi Közlöny tudósítója:

Popi János, aki a Maros-partján elterülő zsigmondházi szőlőkben, mint csész volt alkalmazva, évek óta a legnagyobb lelkiismeretességgel teljesíti szolgálatát. Popi János fiával, a 22 éves Popi Péterrel felváltva őrködtek a szőlőkben, ahol különösen az utóbbi időkben, amióta a szőlő erőteljesebben indult éresnek, veszedelmesen elszaporodtak a tolvajok. A tolvajok leginkább a temesvári hid melletti Weisz-féle szőlőkben garázdálkodtak, ahol napok óta a legnagyobb pusztításokat végezték. Popi János nemcsak lelkiismeretes, hanem bátor ember is volt és nem egy ízben történt, hogy éjszakának idején üldözőbe vette a sőt bírokra is kelt a szőlőtolvajokkal. Bizonyára ez a szigorú és lelkiismeretes őrködés teremtette meg a bosszu gondolatát az éjszakánként garázdálkodó tolvajokban.

Tegnapelőtt éjszaka történt, hogy Popi János rendes szokása szerint végigjárta a szőlőket és eljutott a temesvári hidhoz. Ott észrevette, hogy két férfi hatalmas kosarat cipel, amely telve volt lopott szőlővel. A csész feléjük sietett és igazolásra szólította őket. A tolvajok azonban futásnak eredtek, mire Popi János lekapta válláról fegyverét és a menekülőkre kiáltott:

— Ha nem álltok meg, lövök!

A két ember erre eldobta a kosár szőlőt és vad futással menekült a fák közé. Az egyik visszakiáltott:

— Vigyázz, mert ez életedbe kerül!

A szerencsétlen ember ettől kezdve még nappal sem ment egyedül a szőlőbe, hanem magával vitte legénységben lévő Péter fiát. Több ízben mondta feleségének, hogy érzi, a szőlőtolvajok fenyegetése nem üres szóbeszéd volt. Éjszakai kalandjáról jelentést tett a zsigmondházi községhez, de a nyomozás eredménytelen volt, mert Popi János nem tudott a tolvajokról személyleírást adni. A sötét éjszakában ugyanis nem figyelhette meg a tolvajok arcát. Tegnap délután négy óra előtt egy rongyos, egyenruhába öltözött ember állított be Popi lakásába. Felesége és fia voltak otthon, akikről az ismeretlen megkérdezte, hogy hol találhatja meg a szőlőcsősz. Arra a válasza, hogy nem tudják, hol van az illető fenyegetődni kezdett, majd amikor Popi Péter kiutasította, szótlánul kiment az ajtón, de visszafordult és öklével megfenyegette a fiatalembert.

Tegnap este kilenc óra után indult el Popi János fiával a Weisz-féle szőlőbe. Mindkettő fegyvert vettek vállukra, hogy biztonság magukat az esetleges támadások ellen. Tíz és tizenegy óra között egyszerre két fegyveres ember tünt fel előttük. Mindkettő fosztogatták a szőlőtökeket és amikor az őrköt meglátták, futásnak eredtek, Popi és fia a menekülők után siettek, de alig tettek két-három lépést, gyors egymásutánban négy lövés dörrent el és Popi János fájdalmas jajkiáltással terült el a földön. Holdvilágos éjszaka volt és Popi Péter még látta, hogy a gyilkosok futva menekülnek a vár irányába. Popi János kínosan hörögve vergődött a földön és fuldokolva mondta fiának:

— Szaladj az anyádhoz és hozzá segítség!

Popi Péter egyenesen a községhez sietett és a borzalmas kalandról jelentést tett Suciú Demeter rendőrőrmesternek, aki értesítette a csendőrséget és dr. Birkenhauer Miklós községi orvost. A csendőrség rész-

ről Alecu Miklós csendőrőrmester vette kezébe az ügy nyomozását és éjszaka tizenegy óra után négyen elindultak a merénylet színhelyére. A szerencsétlen Popi Jánost azonban már holtan találták. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy két lövés furódott a gyomrába és a halál a sérülés után tíz perccel állott be, valószínűleg elvérzés következtében.

A nyomozást még az éjszaka folyamán megindították és a nyomok a Maros-partján az ujaradi hid felé vezettek. A Hellas-klub épületével szemben a nyomozók észrevették, hogy friss nyomok vezetnek a víz felé és a sáros talajon egy fegyvernek a lenyomatát találták, amelyről arra következtettek, hogy a fegyvert a vízbe dobták. A további nyomokból megállapították, hogy a gyilkosok azon a helyen átgázoltak a Maroson és Arad felé menekültek. A borzalmas gyilkosságról jelentést tettek az aradi ügyészségnek és a rendőrségnek. Az ügyészség elrendelte Popi János holttestének felboncolását, amely ma

délután történt meg. A boncolást délután 3 órakor dr. Bradean Athanasz vármegyei főorvos végezte Gitta Ágoston királyi ügyész jelenlétében. A boncolás megállapította, hogy mind a két lövés összezúzta a gyomrot és a beleket. A lövések körülbelül százhusz lépés távolságról jöttek és a gyilkosok bizonyára nagyon jó céllovók lehettek. A nyomozás a legnagyobb apparátussal folyik a rejtélyes gyilkosság felderítésére és az eddigi jelekből valószínűleg tartják, hogy a gyilkosságot kóbor cigányok, vagy szökött katonák követték el.

A jövő héten összeül Aradváros tanácsa.

A kinevezendő tagok listáját külön futár vitte Busurestibe.

(Arad, szeptember 4.) Ma délelőtt terjesztette fel az aradi prefektúra a belügyminisztériumhoz a városi tanács hivatalból kinevezendő tanácstagjainak listáját. Eddig azért nem lehetett az alakuló tanácsulást összehívni, mert a hivatalból kinevezendő tagok névsora nem állott készen és csak ezeknek kinevezése után történik meg az alakuló ülés összehívása. A névsort Georgescu János megyei prefektus külön futárral küldötte Bucurestibe, úgy, hogy

még eze a héten közölheti a minisztérium az alakuló tanácsulást napját.

Valószínű, hogy a jövő hétre hívják össze az aradi városi tanácsot, hogy megalkuljon és ezzel kapcsolatosan megválassza a három polgármesterjelöltet és a permanens-bizottságot. Az alakuló tanácsulást összehívása a Monitorul Oficialban jelenik meg, a választás elem beadott petíció visszautasításával együtt.

Szerdán temetik el a tragikus halált balt francia minisztert.

Ezrekre menő tömeg zarándokol a ravatalhoz. — Loucheur lesz az új kereskedelemügyi miniszter.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A tragikus módon meghalt Bokanovszky kereskedelemügyi miniszter holttestét ma reggel hozták Párisba, ahol Sarraut belügyminiszter fogadta a vonattal érkező, megtört özvegyet. A temetés időpontját véglegesen szerda délelőtt 11 órában állapították meg és maga Poincaré miniszterelnök fogja a temetésen kísérni az elhunyt miniszter özvegyét. Bokanovszky holttestét a kereskedelemügyi

minisztérium palotájában ravatalozták fel, ahol ezrekre menő tömeg látogatta meg a ravatalt. Majdnem az összes európai államok kormányai küldtek részvétlétviratot az özvegynek.

Bokanovszky utóda tekintetében még nem történt döntés. Hír szerint Loucheur lesz az új kereskedelemügyi miniszter, míg ez esetben a munkaügyi tárcát Oberkirch munkaügyi államtitkár veszi át.

Amundsen az Erge-szigeten várja a szabadulást

A Krasszin jégtörő utnak indult az eltűntek felkutatására.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Tromsöből az a jelentés érkezett, hogy a Hjó norvég bálnahalászahajó kapitánya a Joppetar bálnavadászahajóval találkozott, amelynek halászai elmondták neki, hogy a Ferenc József főkötől nem messzire két héttel ezelőtt füstoszlopot láttak.

A füst az Erge-szigetről szállt fel. A bálnavadászahajó eleinte azt hitte, hogy füstjelzés a Nobile-expedíció elveszett csoportjának embezeitől származik. Mindjárt közeledtek az Erge-sziget felé s csónakot bocsátottak le. De egyik oldalról sem lehetett megközelíteni a szigetet, akkora jéghegyek zárták el az utat.

Lehetetlennek tartják, hogy ezen a vidéken bálnavadászok tartózkodnának. A tromsöi meteorológiai intézetben átvizsgálták az időjárási feljegyzéseket, attól a naptól kezdve, amikor Amundsen startolt a Lathammal. Ezeket a feljegyzéseket egybevetették azokkal a jelentésekkel, amely a Latham állítólagos roncsainak megtalálásáról szólnak. Tromsöben azt következtetik mindebből, hogy

a Latham katasztrófája a Jöreménység szigeténél történt.

Ha ez a föltevés helyes, akkor az Erge-sziget nyulványánál, a Stone Ford földnyelvén észlelt füstjelzés csak Amundsentől és társaitól származhat.

mert ez a hely közel van a Jöreménység szigetéhez.

Stresemann a szovjet megbízottja

A német külügyminiszter közvetít a szovjet és Franciaország között. —

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Az Echo de Paris értesítése szerint Stresemann az augusztus 17-iki megbeszélés alkalmával azt ajánlotta Poincarénak, hogy kezdjenek kollektív nemzetközi és pénzügyi akciót, hogy lehetővé tehesék Oroszország külkereskedelmi kapcsolatainak kiszélesítését. Poincaré az ajánlatot azonnal elutasította. A lépés szerint maga a szovjetkormány kérte fel Stresemannt az ajánlat megtételére.

— Károlyi Mihály elutazott Newyorkból. Newyorkból jelentik: Károlyi Mihály, aki a „Kolumbusz Kristóf” fedélzetén Spanyolország felé utazott, kijelentette, hogy az amerikai választások után Párisban újra folytatódik az amerikai vizumért, hogy Amerikába utazzon. Károlyi elutazása alkalmával erős rendőri készültség szállta meg a kikötőt, tüntetés azonban nem volt.

H I R E K.

— **Bratianu kormányelnök családi ügyben utazik Olaszországba.** Bucurestiből jelentik, hogy az egyes lapokban Bratianu Vintila miniszterelnök olaszországi utazásáról megjelent hírek és az azokhoz fűzött kommentárok teljesen tévesek. Épen úgy téves az is, hogy a miniszterelnök Titulescuval találkozik. Bratianu Vintila tisztán csak családi ügyek intézése végett utazik Északolaszországba és szeptember 15-ére visszatér Bucurestibe.

— **Dobrudzsa csatlakozásának félszázados évfordulója.** Bucurestiből jelentik: Lapeda tu helyettes miniszterelnökkel az élén, bizottság ül össze, amely előkészíti Dobrudzsa csatlakozásának ötven éves ünnepséget.

TRILBY REGÉNYE SVENGALI NYOMÁN KÉSZÜLT A:

— **Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter a brünni kultur-kiállításon.** Bucurestiből jelentik: Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter legközelebb Brümbe utazik és résztvesz az ottani kulturkiállítás megnyitásán. A miniszter egy hétig marad távol.

— **Profektusi konferencia Besszarábiában.** Bucurestiből jelentik: Inculen és Tatarescu államtitkárok konferenciát tartottak a besszarábiai profektusokkal. Elhatározták, hogy azonnal megfelelő mennyiségű tengeri szállítanak a szűkösödő vidékekre. Ezenkívül intézkednek, hogy az adóbevételeket felfüggeszék. A két miniszter konstataulta, hogy a közigazgatás kifogástalanul működik.

— **Az aradi lovasezredek löversenye.** Az aradi 1-es lovashadosztály még az elmúlt tavaszra tervezett löversenyét — mint értesültünk — szeptember 16-án tartják meg. A löverseny igen nagyszabásúnak ígérkezik s a rendezőbizottság mindent elkövet, hogy azt minél emlékezetesebbé tegye. A versenyen az aradi lovasezredek tisztjein kívül Arad és a megye hölgy- és urlovasai közül is számosan vesznek részt és a verseny keretében impozáns nemzeti felvonulás is lesz. A versenypálya és a belváros közötti közlekedési forgalmat autobuszokkal fogják lebonyolítani. Az autobuszok a verseny napján sürfi időközökben a városháza, illetve a Dacia-kávéház elől indulnak.

Jön!

Jön!

a Trylby regény filmje

— **Nyakszirttörés okozta Cantacuzino herceg tragikus halálát.** Bucurestiből jelentik: Cantacuzino Mihály holttestének bebalzsamozásakor konstataáltak, hogy belső részei teljesen sértetlenek és halálát nyakszirttörés okozta. — A nemzeti-pártvezetők, akik résztvettek Cantacuzino Mihály temetésén, már elhagyták a fővárost. Maniu Gyula Szovátra utazott. Vajda és Mihalache Debrestiben tartózkodnak.

— **Halálozás.** Rezik Albert kovácsmester hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, szeptember 5-én délután fél 5 órakor lesz a felsőtemető halottascsarnokából.

— **Uj tisztviselő az aradi gépüzemknél.** Olariu Ionel, Olariu István városi vezértitkár fiát ma kinevezték tisztviselőnek az aradi gépüzemekhez.

— **Kun Béla ismét avansált.** Berlinből jelentik: A Völkische Zeitung moszkvai jelentései szerint a kommunista internacionale kongresszusa Kun Bélát a nyugateurópai ügyosztály vezetőjévé nevezte ki.

— **A menekült magyar tisztviselők kártérítési pere Jugoszláviával.** Hágából jelentik: A jugoszláv-magyar döntőbíróóság a felek meghallgatása után megállapította illetékességét a menekült magyar tisztviselők ügyében. Eszerint megkezdik a tisztviselők kártérítési perének tárgyalását.

— **MI TÖRTÉNT A SIMPLONNAL? Ma este másfél órás késéssel érkezett be Aradra a timisoarai vonat. A késés oka az volt, hogy a Simplon nyolc és fél órás késéssel érkezett be Timisoarára és az Aradra induló vonatnak be kellett várnia a Simplon érkezését. Hír szerint a Simplon nagyarányú késését vasúti katasztrófa okozta, amelynek helyét és részleteit egyelőre titokban tartják.**

— **ÖTSZÁZNÁL TÖBB HALOTTIA VAN A KOREAI ÁRVIZNEK.** Londonból jelentik: A koreai árvíz katasztrófa egyre szörnyűbb arányokat ölt. Eddig hétszáz lakóház pusztult el. A halottak száma 510. A japán kormány nagyarányú segélyakciót indított meg.

— **Egy pécskal malomtulajdonos hirtelen halála.** Eliás Izidor ismert pécskal malomtulajdonos Aradra készült és ma reggel öltözésközben összeesett és meghalt. Halálának okául szívizéhhűdést állapítottak meg. A 71 éves Eliás Izidor halálának híre Aradon is általános megdöbbenést keltett, miután az egész megyében jól ismerték és tisztelték a tekintélyes öreg urat. Az elhunytat leánya, Reiner takerépkéntzáró igazgató felesége, valamint nagy és előkelő rokonság gyászolja.

LEGNAGYOBB WEGENER FILM A: SVENGALI

— **Magyar gyorsíró győzött a nemzetközi versenyen.** Budapestről jelentik: Ma tartották meg a nemzetközi gyorsíróverseny negyszáz szótagos rekordversenyét, amelyet Nemes Zoltán nyert meg két nagy, egy közép és tízenhét kis hibával.

— **Költözközik a vágóhidigazgató özvegye.** A nemrég tragikus körülmények között elhunyt dr. Alexandrescu Mihály vágóhidigazgató özvegye, aki a napokban költözött Bucurestibe, ma kérvénnyel fordult a városhoz, kérve, hogy butorai elszállításával felmerült költségeit a város fizesse ki. Az ügyben holnap döntenek.

— **Nem szednek helypénzt a gáji és Mosóczytelepi piacokon.** A pénzügyi szolgálat ma javaslatot tett az interimár bizottságnak, hogy a Gájban és Mosóczytelepen létesített piacokon is szedjenek helypénzt. A bizottság Vulpe József indítványára kimondotta, hogy miután maguk az érdekelte városrészek lakói tartják tisztán és rendben ezeket a piacokat, addig, míg ki nem kövezik ezeket, nem szednek semmiféle illetéket.

— **Két pályázat érkezett az aszfalt karbantartására.** Ma délelőtt bontották fel a város aszfaltjárdáinak karbantartására kiírt árlejtés ajánlatait. Két cég adott be ajánlatot: a Rossi és Pellegrini, valamint a Bitumen-cég. A mérnöki hivatal a napokban kiszámítja, melyik ajánlat olcsóbb és a bizottság legközelebbi ülésén tesz javaslatot ebben a tekintetben.

— **Főbelőtte magát jubileuma előtt.** Budapestről jelentik: Megrendítő tragédia történt a budapesti Első Magyar Biztosítónál, ahol dr. Somlyai Andor, az intézet főtisztviselője főbelőtte magát. Somlyai most töltötte be huszonöt éves hivatali működését, amit kollégái a napokban akartak megünnepelni. A főtisztviselő ma, a reggeli órákban, felkereste irodáját és agyonlőtte magát. Az ötven esztendő, lelkiismeretes tisztviselő három levelet hagyott hátra, azonban egyikből sem derül ki, miért követte el tettét.

— **Eltemették Klein Ignácot.** Ma délután négy órakor helyezték örök nyugalomra az aradi izraelita temető halottasházából az Öregek Orthonában elhunyt Klein Ignácot, Arad közeletének egykori tevékeny szereplőjét, megindító módon megnyitvánult részvét mellett. A ravatalnál a főrabbi Klein Ignác közéleti tevékenységét és ennek értékeit méltató kegyeletos szavakkal, majd Weisz Sándor főkantor énekekt megható gyászdalokat. A gyászszertartás után átadták az örök nyugalomnak Klein Ignácot. A temetésen az aradi ipartestület és az aradi izraelita jótékony egyesület, amelyeknek az elhunyt munkás tagja volt, képviseltették magukat.

— **Házasság.** Ungár Boriska Padureni (Erdőhegy) Schwartz Zsigmond (Arad) f. hó 5-én délelőtt háromnegyed 12 órakor tartják esküvőjüket a neolog nagytemplomban, melyre rokonaikat és ismerőseiket szívesen látják.

— **Plank Pál dr. nem volt borbély.** Az egyik temesvári lap híradása nyomán megírtuk vagy másfél héttel ezelőtt, hogy egy aradi fiatalember, dr. Plank Pál, mily kitartó munka révén és mily érdekes módon szerzte meg ügyvédi diplomáját. A temesvári lap híradása megemlítette, hogy Plank kitünta a borbélymesterséget, mint borbélysegéd tartotta fenn magát és így végezte el a jogot. Példaadó karriertörténetnek tűnt fel a dolog egészen máig és szinte jól esett tudni, hogy ilyen kitartó és energikus ifjak is kerülnek ki ebből a nagyvárosból. Ma délelőtt azonban mindeme függvények a ténnyel együtt lényegesen megváltoztak. Beállított ugyanis a redakcióba egy elegánsan öltözött ur, aradi barátja kíséretében. Ez az ur dr. Plank Pál nagyváradi gyakorló ügyvéd volt, aki barátja igazolása mellett előadta, hogy tényleg ügyvéd ugyan, de diplomájához nem a fenti romantikus uton jutott hozzá, hanem szürkén és egyszerűen úgy, hogy Aradon letette az érettségit 7 év előtt, aztán jogi tanulmányokat végzett a váradai akadémián, a clujji és külföldi egyetemeken és Váradon letette az ügyvédi vizsgát. — Amíg tanult, a váradai jogakadémia könyvtárosa volt. Ilykép sajnálattal bár, de kénytelen volt megállapítani dr. Plank, hogy noha fölöttébb nagy tisztelője a tisztos borbélyiparunk, ebben a szakmában sohasem ténykedett, tehát borbélysegéd se lehetett. Amikor ezt leszegezzük, bizonyos melankóliával állapíthatjuk meg, hogy egy szép karriertörténettel ismét kevesebb van a világon.

PAUL WEGENER MINT SVENGALI

— **Ujabb start az óceán átrepülésére.** Párisból jelentik: Assolant és Le Fevre pilóták ma reggel Kacsá nevű gépükön Le Bourgetből újra startoltak az óceán átrepülésére. A gép akclórádíusa nyolcezer kilométer és ötven órán át képes a levegőben maradni. A start simán, de kedvezőtlen időben történt. Ha a leszállás nélküli óceánrepülés nem sikerül, a pilóták Newyorkból startolva igyekeznek átrepülni az óceánt.

— **Gyilkol a nyomor.** Budapestről jelentik: Megrendítő tragédia történt ma a budapesti városházán. Kapus Sámuel volt állami számvéviségi főtanácsos a városháza folyosóján veronállal mérgezte magát, mert házbértartozása miatt ki akarták lakoltatni lakásából. A főtanácsos valamikor vagyonos volt, de azok a vállalatok, amelyekbe vagyonát fektette, sorra megbuktak és végül elveszítette minden tőkéjét. Utóbb teljesen szegény volt és 87 pengő havi nyugdíjából kellett tengetnie életét. A főtanácsos súlyos állapotban fekszik a Rókus-kórházban.

— **Fegyházra ítétek egy apagyilkost.** Budapestről jelentik. Ez év elején történt, hogy Skribak János fiatalkoru egyén Isaszegen, anyja biztatására meggyilkolta apját. A törvényszék mai tárgyalásán a fiút tízenegy, az anyát tízenkét évi fegyházra ítélte. Mindketten felebeztek. A flu kihallgatása alkalmával beismerete tettét, míg az anya kijelentette, hogy meg akarta akadályozni a gyilkosságot.

— **Orkán pusztított a krimi félszigeten.** Londonból jelentik: A krimi félszigeten tegnap iszonyu orkán dühöngött, amely elpusztította a szőlőket és ledöntötte a gyárak kéményeit és nagy kárt okozott. Heten meghaltak. A vasúti összeköttetés megszakadt a sújtott területtel.

— **Növények kezelése — aszpirinnel.** Bonyos szabadontermő növények szobában, cserepekbe ültetve, könnyen megbetegednek. Egy amerikai tudományos folyóirat szerint az ilyen növények aszpirinoldattal való leöntéssel gyógyíthatók. E célra 4 százalékos aszpirinoldatot használunk (2 tablettát fél liter vízben feloldva.) Ha a víz langyos, a gyógyulás gyorsabb. Ha a növényen enyhe fagyás esete forog fenn, jobb hideg vizet alkalmazni. Kísérlettel kellene kipróbálni, mit ér ez a kissé különös növényorvosság.

— Egy bánáti jótékony matróna impozáns temetése. Timisoaráról jelentik: Egész Timisoara mély gyásza és részvéte kísérte utolsó útjára vasárnap Klein Dávidné, Klein Dávid temesvári nagykereskedőnek a napokban elhunyt feleségét. Az elhunyt uriaszony temetésén, aki jótékonyága és munkás élete révén egész Temesváron nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendett, nemcsak a kereskedővilág, hanem a város társadalmának minden rétege résztvevett és ez az impozáns mértékben megnyilvánuló részvét mutatta ki legjobban, hogy a megboldogulttal, milyen nemes lélek távozott az élők sorából. Klein Dávidné temetésén megjelent dr. Coste prefektus, az iparkamara elnöke, az összes kereskedelmi egyesületek és testületek vezetői, az összes nőegyletek képviselői, valamint igen sokan a társadalmi élet előkelőségei közül. Az elhunytban egy aradi uriaszony: Mayrovits Imréné, Glück Olga nagynénjét gyászolja.

— Elhalasztották a Rapid-vonat felavatását. Bucurestiből jelentik: A „Rapid” expresszvonatnak ünnepélyes felavatását, amelynek ma kellett volna végbemennie, néhány nappal elhalasztották, mert Dimitriu közlekedésügyi miniszter távoí van a fővárostól.

— Moszkvában szobrot állítanak Tolsztoinak. A Tolsztoj-centennáriummal kapcsolatban leleplezik most Moszkvában Tolsztoj szobrát, amelyet még 1913-ban készített Merkuloff orosz szobrász. A szobrot mindeztideig nem állították fel. A cári uralom idején lehetetlen volt a szobor felállítása. A bolsevizmus első esztendejében pedig a szovjet tiltakozott Tolsztoj szobrának felállítása ellen. Most aztán a centennáris ünnepségek programjába beilleszkedik a Tolsztoj-szobor felállítása is. Moszkva egyik terén állítják fel és leplezik le a szobrot.

— Az utolsó négerabszolga. Rabszolgakereskedők 95 évvel ezelőtt, az akkor tíz éves Sawyer Mártont elrabolták Afrikából és Newyorkban adták el. Sawyer rabszolga lett, amely sorsát Jordánia kellett egész a polgárháborúig, amely neki is meghozta a felszabadulást. Sawyer a Bahama szigeteken telepedett le. Most halt meg. Polgártársai az utolsó rabszolgának igen ünnepélyes temetést rendeztek.

— Erkölcsrendőrök levették a fürdő pókot. Milánoból jelentik: Az olasz Rivierán, Savona fürdőn kellemetlen kalandja volt több turini hölgynek, mert túlságosan szesz kurta fürdőtrikóban jelentek meg a strandon. A fürdő erkölcsrendőrei kényszerítették a hölgyeket, hogy vessék le és adják át a kifogásolt trikókat, mert megindítják ellenük a büntető eljárást.

— Szálloda szobák nélkül. Természetesen csak a newyorki Broadwayn lehetséges az ilyesmi. Az újonnan érkezett számára az amerikai ezeregyélszakebeli csodáknak az elseje, ha este sétálni viszik a Broadway színháznegyedébe és a szemét az elektromos energia kilowatt-millióit kápráztatják, amelyeket a reklámtáblák ezrei árasztanak. A „nagy fehér ut” olyan látványosság, amelyet semmi más amerikai nagyváros nem nyújt. Egy hátránya azonban mostanában mégis kiderül. A színháznegyed néhány szállodája, amely a szemköztlévő fényreklámok káprázatában ugyszólván sohasem tanulhatja megismerni az éjszaka sötétjét, újabban erősen panaszkodik a rossz üzlet miatt. A vendégek siránkoznak, hogy le sem hunyhatják a szemüket éjszaka, ameddig, a függönyök dacára, az ezerféle izzólámpafény nappali világosságba borítja szobájukat. A szállodatulajdonosok egyike aztán levonta végső konzekvenciáját ennek a helyzetnek. Bezárta a szállodáját és most már csak a falait és a tetéjét adja bérbe — fényreklám céljaira. Evvel sokkal több pénzt keres, mint azelőtt a szobák bérbeadásával.

— Amikor a szerkesztő a gyilkos képe helyett egy operaénekes képét adja le. Antwerpenből jelentik: A brüsszeli Opera egyik művésze, Delbos, az elmúlt hetekben Angliában volt vendégszereplő. Utközben egy angol illusztrált lapot, a „Magazin”-t lapozgatta, amikor az egyik oldalon a saját arcképére bukkant. Első pillanatban kellemesen volt meglepetve, de amikor közelebbről megnézte, rémülten olvasta el az aláírást: M. Delbos, a crupier gyilkosa. Hazaérkezése után azonnal ügyvédjéhez fordult tanácsért, aki azután hamarosan felderítette az esetet. A Magazin

Dr. Ehrlich Miksáné harmadszor is megmérgezte magát

Eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban.

(Budapest, szeptember 4.) Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny dr. Ehrlich Miksáné tragédiájáról, aki egy hét leforgása alatt kétszer követett el öngyilkossági kísérletet. Először a Dohány-ucca 12. szám alatti lakásán gázzal mérgezte meg magát, majd amikor a Rókus-kórházból gyógyultán elbocsátották, a Pajor-szanatóriumban nagymennyiségű lúmnált szedett be. A szanatóriumból elvitték a Rókus-kórházba, ahol napokig vívódott a halállal, amíg azután csodálatos módon, erős szervezetével le tudta győzni a veszedelmes mérgeg hatását. Három nappal ezelőtt már annyira magához tért a fiatalasszony, hogy a Rókus-kórházból gyógyultán elbocsátották. Akkor az életvédelmi osztály megbízottai keresték fel Ehrlich Miksánét és igyekeztek rábeszélteni, hogy ne kövessen el újabb öngyilkosságot. Ehrlichné látszólag megnyugodott és hazaköltözött édesanyjának Szerdahelyi-ucca 11.

szám alatt levő lakására.

Vasárnap este azután a Szerdahelyi-ucca 11. szám alatti lakásba hívták ki a mentőket, ahol dr. Ehrlich Miksáné harmadszor is megmérgezte magát.

Titokban és apránként nagymennyiségű veronált gyűjtött össze és mialatt nővérei és édesanyja pár pillanatra magára hagyták a lakásban, a veronállal megmérgezte magát. A mentők az eszméletlen uriaszonyt gyomormossással próbálták eszméletretéríteni, ami azonban nem sikerült és így eszméletlen állapotban szállították be a Rókus-kórházba.

Mint hogy a fiatalasszony egy hónap leforgása alatt már a harmadik súlyos öngyilkossági kísérletet követte el és szervezete a mérgek hatása alatt erősen leromlott, az orvosok aggodnak állapota miatt.

Delig Ehrlichné a Rókus-kórházban még nem sikerült eszméletretéríteni.

Egész Athén megbetegedett egy titokzatos járványban. Naponta száz halottja van a járványnak.

Athénből jelentik: Görögországban már néhány héttel ezelőtt eddig ismeretlen járvány lépett fel, melyet az orvosok donguláznak neveztek el. A járvány az utóbbi napokban olyan nagy mértékben terjedt, hogy

csaknem egész Athén és Pireusz lakossága megbetegedett.

Athénben és Pireuszban több mint száz ezer beteg van és

a napi halálozási szám nyolcvan-száz.

A járványt az Athénből menekülők a vidékre is elterjesztették és féltik, hogy a szomszédos államokba is áttérjed a veszedelmes betegség.

egyik szerkesztője azt az utasítást kapta a lap igazgatójától, hogy egy cikket illusztrálva adjon le. A szerkesztő nagy zavarában nem tudta megszerezni a gyilkos képét, s mivel véletlenül kezébe került az operaénekes képe, azt adta le.

— Izr. imakönyvek: Makzór, Mirjam Kerpelnél.

— Thèmes városi tanítókörében kezdődnek szept. 6-án kolon kezdődik.

— Makulatura papir: tiszta újságnedvnyök, csomagolási célra. 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Leépítési könyvtárságok Kerpelnél.

— Sámson Jakab uri szabó (vi Neumann-ház) öszi szövetkülönlegességei beérkeztek.

— Hallmassék A. vizsg. fogász Str. Consistoriului 11. szabadságáról hazajött, rendezéseit újból megkezdte.

Nehéz dolog szépnek lenni.

Egy amerikai hölgy riadója a jó koszt mellett és a divat zsarnoksága ellen.

„A szépségért meg kell szenvedni”, állapították meg már régen a francia asszonyok, akiknek illetékességét ebben a kérdésben azt hiszem még senki sem vonta kétségbe. Legkevésbé az az elkeseredett amerikai asszony volna hajlandó ezt az állítást megcáfolni, aki alábbi sorokban olyan haragosan ostromozza a ma divatját, azt a szépségideált, ami felé minden poklokban keresztül törekszünk.

— Nagyon büszkék vagyunk a mostani divatra — írja a híres divatlap alkalmi tudósítója (szegénynek a végkétségbeesés adta kezébe a tollat, az inlette meg, ha nem is egy lírai vers, hanem csak egy panaszos feljajdulás írására.) — Állandóan arra hivatkoznak a divat irányítói, hogy végleg leszámoltak a halcsontos kintószerszámmal, a fűzővel. Pedig mi egy ilyen ártatlan páncél ahhoz a koplaláshoz viszonyítva, amivel ma törekszünk lenge nádszálhoz hasonlítani! Hát hiszen ehettünk

Az új betegség különösen a szívet és a májat támadja meg,

magas lázzal, erős fejfáccsal és kimerültséggel jár és a beteg legtöbbször vért hány.

Athénben valósággal forradalmat idézett elő a betegség,

a városban szünetel minden munka, mert az emberek legnagyobb része beteg.

Az üzletek zárva vannak és az államhivatalokban is csak néhány hivatalnok dolgozik.

A kormány másfél millió drachmát szavazott meg a betegség leküzdése elleni küzdelemre.

naponta vagy ezer kalóriát, ha ugyan egyáltalában hajlandók vagyunk evésnek minősíteni a táplálkozásnak azt a minőségét és mennyiségét, amit a dekák, sőt grammok szigorú ellenőrei előírnak. Mert ven torna, masszáz és gummiüző, de a tapasztalat azt bizonyítja, hogy csak az fogy igazán le, aki kellő elszántsággal koplal.

A levélíró közöl néhány diétát, amelyeknek segítségével husától, zsírtól szabadulni próbált. Reggelje például egy csésze feketekávé és egy lágytojás volt. A villásreggeli (lunch és nem tízórai!) szintén lágytojással kezdődött, persze szigorúan egy darabbal. Folytatódott egy csésze huslevessel, míg az ízes és gazdag menü egy darab nyers paradicsom zárta be, húst, főzeléket, tésztát és gyümölcsöt pótolandó. Ebédnél (este) egy csésze husleves a bevezetés, a nyers paradicsom az előétel. Utána zöld főzelék következik, sós vízben kifőzve, minden nélkül. Aki huzamos ideig így él, nemcsak karcsu alakját érdemli meg, hanem azt is, hogy a tulvilágon a legpompásabb lakomák várjanak rá — tette hozzá a levélíró, aki karcsúság felé törekvő úján ezt az étrendet is kipróbálta.

Viszont a kizárólag fejjel és bürgönyével való táplálkozást nagyon dicséri, nem annyira izletessége, mint eredményessége miatt. És mint elsőrangú előnyt említi, hogy ez alatt a kura alatt nem volt állandóan éhes. Ez igaz is lehet, mert mikor a kommben negyedszer és ötödször került egymásután tők az asztalra, akkor egy kanálra való elfogyasztása után mindenki úgy érezte, hogy ennél többet enni határozott túlzás volna...

A levélíró utolsó étrendje vizre és narancsra szorítkozott. Erről nem tud bővebben beszámolni, mert a kura harmadik napján elájult az éhségtől. Erre azután végérvényesen lemondott a karcsúságról, nem számolja a kalóriákat, ellenben elrettentő cikkeket ír a soványodás kálváriás útjáról és sötét színekkel ecseteli az éhség kínjait és a kiálló csontok csunyaságát. A szegény soványító kurások valószínűleg vele éreznek, de a tömeget azért még nem sikerült neki jó koszt jellegével a divat zsarnoksága ellen felsorakoztatni.

.. Doktor

Egy patkány lőszergyárat robbantott fel.

Elveszett egy csata az egér miatt. — A villamosáram érdekes hatása. A munkásbalesetek és ipari veszedelmek kiállítása Budapesten.

(Budapest, szept. 4.) Szerinte a világon kongresszusok és kiállítások tolonganak egymás hegyén-hátán és Budapesten tegnap délelőtt a társadalom egészségügyi intézet palotájában a balesetegészségüggyel foglalkozó orvosok világkonferenciájával párhuzamosan az utóbbi évek egyik legérdekesebb és legtanulságosabb kiállítása nyílt meg. Ezen a kiállításon felsorakozik minden veszedelem, ami a munkásra munkahelyén vár és felsorakozik minden védőeszköz is, amivel a veszedelmet megelőzni és elűzni lehet.

Fényképek ezreit mutatják be kísérletező orvosprofesszorok, laboratóriumok, intézetek, hogy az egyes foglalkozási ágak külön-külön milyen súlyos rongálásokat okoznak. Az ipari fertőzések, a gyepmester bőrgümőkórja, a mérszáros gümőkórja, a bába vérbajos fekélye, a szénmunkás tüdejének elfekélyesedése, az ólommal, gázokkal, vegyszerekkel dolgozó munkások szervezetének kóros elváltozásai, mind ott komorlanak a villannyal átvilágított fényképlemezeken.

Azután statisztikák egész sora, amelyek érdekesnél érdekesebb adatokat tárnak a publikum elé. Megtudjuk, hogy egy cementgyári munkás harminc év alatt tizenegy kilogramm port nyel el.

Az őrlőmalomban dolgozó munkás már csak 1260 gramm port nyel el harminc év alatt. Magyarországon — egy másik statisztikai számítás szerint — a dolgozó nők közül őstermeléssel foglalkozók 632.258, háztartási alkalmazott van 145.478, ipari alkalmazott 132.749, tőkés, nyugdíjas nők száma 53.764, 52.762 tisztviselő, 48.144 kereskedelmi alkalmazott nő és 25.884 napszámos nő dolgozik Magyarországon.

Rendkívül érdekes a villanyosáram balesetek és a villanyosüzem bemutatása az egyik teremben. Az elektropatológiai kiállítás megmutatja a villanyosbaleset útját a baleset pillanatától a betegség lefolyásán át végig a gyógyulásig.

Különös villanybalesetek.

Egy mérnök felmászott a transzformátorhoz és fönt zsebtükröt vett elő, hogy a szerkezetbe belevilágítson. A tükrő foncsorozva van: tehát fémfelület. A villanyosáram megcsapta a mérnököt és az orvosok amputálni akarták, amikor a kezelésbe beavatkozott Jellinek bécsi professzor. A professzor nem engedte amputálni a kezét: és a mérnök tökéletesen meggyógyult.

Egy gyerek fogadásból felmászott a villanyvezetéket tartó rudra, megérintette a villanyvezetéket — az orvosok amputálni akarták a karját. Jellinek professzor azonban nem amputált és hat hét múlva a gyerek karja minden fájdalom és minden beavatkozás nélkül magától lehullott. A kar most üvegszekrényben ott függ a múzeum falán. Egy asszonyt a szobában érte a villamosáram az egyik rosszul elszigetelt villanydrót után.

Az asszony görcsösen bekapaszkodott a villanydrótra és úgy is maradt. A férj hazajött és lejtében ahelyett, hogy az asszonyt a dróttól elkapta volna, orvosért szaladt. Csak félóra múlva került orvos, akkorra az asszony halott volt. Dr. Jellinek professzor kiállítja az asszony szívét, amelynek közepén kis piros véresejtek jelzik, hogy az asszony még az orvos érkezésekor sem volt teljesen halott.

A csatavesztő egér.

Egy üvegszekrényben egy kis egér van

egy villanydróton. A szája nyitva van s már porladó fogai is elősárgáznak. Az egér a háboruban az egyik fronton elragta éhségében a viaszkkal bevont villanyvezetéket, a parancsnokság és a csapatok között az összeköttetés három órára megszakadt — és mi egyik fontos csatánkat elvesztettük — az éhes egér miatt. Egy másik éhes egér Bécsben rágta el a villanyvezetéket, ő is kimult, de Bécs város-

A horvát problémát nem az ügyészek kell megoldania.

Kramarz volt cseh miniszterelnök érdekes cikke a szerb—horvát viszonyról. — Ferenc Ferdinánd trializmust akart.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A prágai jelentések szerint Kramarz volt miniszterelnök feltűnést keltő cikket írt a Narođi Listy-ben a jugaszláv válságról és a horvát kérdéssel. A volt miniszterelnök súlyos szemrehányásokat tesz a szerbeknek és kifejti, hogy teljesen elhibázott politikát követnek akkor, amikor nem tartják tiszteletben a horvátság hagyományait. Elmondja, hogy 1918. tavaszán arra kérte a szerbeket, hagyják meg érintetlenül a horvát alkotmányt. A horvátoknak külön állami életük, közigazgatási önkormányzatuk van és politikusaik nagyrésze az osztrák-magyar-horvát trializmus híve volt.

A világháború előtt — folytatja a szenzá-

Irodalom és művészet

Művészet a Kulturpalotában.

Seidner Imre irodalmi estély keretében bucsuzik Aradtól.

(Arad, szeptember 4.) A közeli napokban érdekes társadalmi és kulturjelentőségű eseménye lesz Aradnak. Seidner Imre, a Svájcba készülő aradi hírlapíró eltávozására előtt Arad irodalmi körei méltóképpen akarják megünnepelni a fiatal és tehetséges hírlapíró bucsuját. Szeptember 15-én, a jövő hét szombatján este kilenc órakor rendezik az aradi Kulturpalota nagytermében ezt az érdekes kulturesztélyt, amelynek irodalmi és művészi értékét biztosítják a szereplők. Az estély rendezőinek sikerült megnyerniök Goldis László volt kultuszminisztert, aki finnapi beszédet mond az erdélyi újságírásról. Ezt követi dr. Turnovszky Sándor Európaszerte ismert erdélyi szociológus Páneurópáról tartandó érdekes előadása. Fekete Tivadar konferanszot mond „A Marospart és a végtelen” címmel.

Zala Béla kiváló szavalóművész modern költeményeket recitál és a magyar irodalom gyöngveit ismert művészetével fogja ismertetni. Ormos Iván, a Nyugat irodalmi folyóirat poétája, „Bus szüret” és „Köszönöm” című költeményeit szavalja el. Dr. Mezey Zsigmond kiváló aradi komponista gyönyörű új szerzeményeivel szerepel. Pili Géza, a markáns íráskészségű aradi hírlapíró regényrészletével működik közre. Szömörkényi Magda, Salgó Manci, Éghy Ghysa legkiválóbb növendékei tánckompozíciókat fejtenek és Komlós Elemérné Seidner Imre egyiptomi tánckreációját érzékelteti az ő ismert egyéni készségével. Az estélynek egyik fénypontja lesz Lipovan Octav, a római zenekonzervatórium kitiűnően végzett növendékének énekszámai. A zene számokat Kubelkáné Vas Anna zongoraművész nő kíséri. Végül az iparosdalárda dr. Buja Sándor karmester vezetésével magyar dalokat fog énekelni. Az irodalmi estély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

* A drámaíró agyveleje. Érdekes postaküldeményt kapott a napokban Kontantinápolny minden szinikritikusa. Kiazim bej, török drámaíró röntgenfelvételt készített az agyvelejéről és azt elküldte kritikusaiknak. Az író azért világította át röntgensugarakkal a fejét és azért készített erről felvételt, hogy ilyen pozitív tudományos alapon is meggyőzhesse saját magát és a kritikusaikat a tehetségéről. A röntgenológusok megállapították, hogy az író agya rendkívül súlyos és feltűnően barázdált, ami kétségkívül az intelligencia és a tehetség jele. Az azután más kérdés, hogy a röntgenfelvételek tényleg meggyőzték-e a kritikuskokat az író tehetségéről.

sának világítása is három órára szünetelt. — Egy patkány egy lőporgyárat robbantott fel fontos villanyvezetékek möhő átrágásával. — Most itt van a villanyszekrényben a patkány, az elragott villanyvezeték, ott sorakozik mellettük a villanyosság minden veszedelme fényképen, irásban, statisztikában — de a másik teremben már a legmodernebb mentőeszközök, védőfelszerelések vannak kiállítva.

A veszedelmek elképzelhetetlenül sok és fantasztikus válfaja, a mentőeszközök orvosi és vegyi segélyeszközök ezrei — mind itt sorakoznak fel a múzeum emeletén.

clós cikk — a horvátokban bíztak, hogy Ferenc Ferdinánd akkori trónörökös meg fogja őket a magyaroktól szabadítani és átalakítja a monarchiát a trializmus alapján.

Ferenc Ferdinánd meggyilkolása a horvát nemzeti ideálok meggyilkolását jelentette. Elkeseredésüket még fokozta az 1915-ben kötött londoni szerződés, amelyben az antant nagy horvát területeket ígért a szerbeknek.

A horvátok is drágán megfizették az antant győzelmét és a szerbek felszabadítását.

A horvát problémát — mondja a volt miniszterelnök — államférfiaknak kell megoldaniok, nem pedig államügyészeknek.

• RÁDIÓMŰSOR. Szerda, szeptember 5. Wien—Graz. (Romániai idő.) 21.05. Zenetörténelmi előadás. — Berlin. 21. Operaest. — Boroszló. 17.30. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 20.30. Operaelőadás. — Leipzig. 23.30. Táncczene. — Milánó. 21.50. Könnyű zene. — München. 22. Mandolin-est. — Nápoly. 21. Zenekari hangverseny. — Pozsony. 21. Könnyű zene. — Prága. 22.30. Zongorahangverseny. — Róma. 22. Operarészletek. — Zágráb. 21.35. Dal- és áriaest. — Budapest. 10.30, 13 és 16. Hírek, közgazdaság. 19. Hangverseny. 22. Bartók Béla zongorahangversenye. 23.30. Szalozenekar.

Exfőherceg mint piaci árus.

3 schilling 60 garas évi nyugdíjat kap Wölfling Lipót durgazdag rokonaitól.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Wölfling Lipót, az egykori főherceg, aki a császárság idején mint egyszerű polgárember Svájcban élt, az özszeomlás után visszatért Bécsbe, ahol először mint újságíró és színész, majd mint biztosítási ügynök próbált magának existenciát teremteni. Az öreg ur kísérletei azonban kudarcra juttak és az egykori főherceg alkalmi fizetésekből volt kénytelen tengetni életét. Tavaly örökbe fogadta egy piaci árus feleségét és vejeinek üzletében segített, kiszolgáltatta a vevőket s becsomagolta az árut. A jószívű exfőherceg mindenkinek hitelezett, így az üzlet csakhamar fizetési nehézségekbe került. A bécsi lapok a minap azt írták, hogy az ügyészség hamis bukás címén vádat emelt Wölfling Lipót és veje ellen. Ez a híradás az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének értesülései szerint nem felel meg a valóságnak, a kis szatócsüzlet ugyan tönkrement, azonban a hitelezők, mindössze néhány száz schillingről van szó, nem tettek feljelentést, hanem kiegyeztek.

Ezzel szemben Wölfling Lipót, aki durgazdag rokonaitól évi 3 schilling s 60 garas apánást kap, pert indított a Habsburg-ház toszkánai ága ellen háború előtti 36.000 koronás évi járadékának valorizálása érdekében.

— Be kell jelenteni a vámhivatalnál a külföldre utazók bundáit. A Kereskedelmi s Ipar-kamara közli: a curtici-i vámhivatal felhívja a külföldre utazók figyelmét arra, hogy az országból való távozáskor a kilépő vámhivatalnál jelentésük be, ha bundát visznek magukkal és kérjenek erről igazolást, mert ellenkező esetben a visszajövetelkor a bundát el kell vámoltatniok. A curtici-i vámhivatal azért léptette életbe ezt a rendelkezést, mert megállapítást nyert, hogy igen sokan hoztak be a külföldről vámolás nélkül szörmeárukat.

KÖZGAZDASÁG.

Tovább esnek a gabonaárak.

Mi okozza az árlemorzsolódásokat?

(Arad, szeptember 4.) Az aradi termény- és gabonapiacnak legérdekesebb eseménye ma kétségtelenül az, hogy a buza áresése tovább folytatódott. Az aradi piacra ma mintegy 20 vagon búzát hoztak fel és ez az eddig még nem tapasztalt nagyarányú felhozatal 700 lejért cserélt gazdát métermázsánként. Temesváron azonban, ahonnan még tegnap 720—725 lejért keresték az aradmegyei búzát, ma 700 lejnél alacsonyabbra szállt az aradmegyei buza ára.

Szakértők véleménye szerint az árlemorzsolódás jövedelg tartani fog, aminek érdekes okai vannak. Tudvalevő ugyanis, hogy Erdélyben egész az utóbbi napokig abnormis magasságra szökkent fel a buza ára, noha a világpiacon az irányzat búzában a jó termések következtében lanyha volt. Az itthoni buzaár-emelkedést az idézte elő, hogy a betakarításra az országban a lisztkészletek kifogytak és különösen Bessarabiában, meg Moldvában állott be olyan nagy hiány, hogy a besszarabiai kereskedők valósággal előzönlöttek a Bána-

tot. Ennek a nagy keresletnek, nemkülönben a kereskedők előreeladásainak, valamint egyes magánosok spekulációjának az lett a következménye, hogy a buza ára emelkedni kezdett. Készlet nem volt ugyanis sehhol, a paraszt tartogatta búzáját, mivel még nagyobb árat remélt és így a buza ára haladt felfelé. Most azonban bekövetkezett a reakció és amint azt előre lehetett látni: elérkezett a buza áresésének ideje. A kereslet egyre csökkent, a kínálat a nagyszerű termés következtében folyton emelkedett, az előreeladásokat lefedezték, a spekulációk megszűntek és így most a buza ára lefelé tendál.

A buza áresése hatással volt a többi terményekre is. Ez egyelőre különösen a zabon észlelhető, amely tudvalevőleg 400 lejről 650 lejre emelkedett és most 600 lejre esett. A további áralakulás mindenestre erősen függ a világpiacon árszignólatoktól, meg a tengeritermés minőségétől, az azonban kétségtelen, hogy a tendencia további árlemorzsolódásokra nyújt kilátást.

Jövedelmet hoz a városi gazdaság

Az ideai terméseredmény jelentős aktívát mutat fel.

(Arad, szeptember 4.) Sok vitára adott alkalmat az aradi városházán a városi földeknek saját rezsiben való kezelése és több olyan felszólalás hangzott el, hogy a városi földeket bérbe kell kiadni, mert azok nem hoznak hasznot a városnak. Ma délbén Dirlea Vazul gazdasági tanácsos felolvasta az ideai terméseredményről szóló jelentését, amelyből kiviláglik, hogy a városi földek az 1927—28-as gazdasági évben 10 métermázsas búzát, 20 és fél métermázsas árpat, 56.349 kilogramm zabot, 1540 kilogramm rozsot, 223.205 kilogramm szénát, 6000 kilogramm sarjút, 5061 kilogramm buzaszalmát, 31.590 kilogramm árpaszalmát, 53270 kilogramm zabszalmát termelt, míg a temetőkből 60.000 kilogramm széna és here gyűlt össze. A termés eredménye pénzben kifejezve meghaladja az 1 millió 920.000 lejt.

Ezzel kapcsolatosan kérdést intéztünk a gazdasági osztály főnökéhez, aki kifejtette, hogy a városi földek megművelésével járó kiadások jóval kisebbek a bevételeknél, úgy, hogy az idén a városi földek tekintélyes nyereséget biztosítottak a városnak.

Zürichben 3.15.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Szeptember hó 4.)
Kifizetések: Berlin 39.50, Newyork 165.20, London 804, Páris 6.47.50, Milánó 8.67, Prága 4.91, Budapest 28.88, Zágráb 2.91, Bécs 23.35, Zürich 31.87.50. — **Áru:** Márka 39.50, dollár 164.50, angol font 795, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 5, pengő 29, dinár 2.90, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Pénz:** Márka 39, dollár 163.50, angol font 785, francia frank 6, olasz lira 8, cseh korona 4.85, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — **Irányzat:** szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Szeptember hó 4.)
Berlin 123.77.50, Amsterdam 208.20, Newyork 519.25, London 2520, Páris 20.27.75, Milánó 27.19, Prága 15.39, Budapest 90.56, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.16.50, Varsó 58.20, Bécs 73.19.

Zürichi tőzsdezárlat. (Szeptember hó 4.)
Berlin 123.75, Amsterdam 208.20, Newyork 519.25, London 2519.87.50, Páris 20.38, Milánó 27.18, Prága 15.39, Budapest 90.50, **Bucuresti** 3.15.50, Belgrád 9.13, Varsó 58.20, Bécs 73.18.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Szeptember hó 4.)
Devizák: Páris 6.45.25, Berlin 39.37, London 800.50, Newyork 164.70, Milánó 8.66, Zürich 31.68, Prága 4.92, Bécs 23.28, Budapest 28.77, Varsó 18.80. — **Valuták:** Páris 6.40, márka 39.10, leva 1.22, török lira 0.84.50, angol font 790, francia frank 6.50, svájci frank 31.80, olasz lira 8.60, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 163.50, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.40, pengő 28.80, cseh korona 4.90.

= A tőkekamatadó bejelentésének határidejét október 1-ig meghosszabbították. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter körrendeletet küldött szét, amellyel meghosszabbítja az erősebb valutájú országoknak fizetendő tőkekamatadó bejelentéséről szóló deklaráció beadási határidejét, még pedig október 1-ig.

Milyen belül a kísértet hajó?

A rádióval kormányozható hadihajó működése.

(Berlin, szept. 4.) Zehringen, ez a kimustrált, vén, német sorhajó, még álmában se képzelte el ezt a világhírt, ezt a dicsőséget. Összesen is csak két ember tudta volna elképzelni: Jókai és Verne Gyula. Távolból, a parttól irányítottak csónakot a háború előtt a Tesla-féle hullámok. A világháborúban robbanóanyagokkal megtöltött csónakokat tudtak távolból való irányítással az ellenséges hajóraj ellen küldeni. De amit most a Zehringennel produkáltak, az a rádió-technika csodája, csak az a kár, hogy az egészet a német hadiflotta fejlesztésére találták ki. A német flotta hadgyakorlatainál eddig szükségből az uszósajbákat használták, amiket kísértet hajók vontattak a tűzvonalba. A sajba csak kullissza az igazi hajóhoz képest, viszont hajóra nem lehetett éles ágyulövéseket leadni, mert a hajón emberek is vannak. Tehát ki kellett találni olyan hajót, amelyen nincsenek emberek, amelyikre lehet löni és a teli találat se árt neki.

Hyen a Zehringen. A fűtőanyaga nyersolaj, a kazán vízpumpái automatikusan működnek, a hajót rádió-hullámok kormányozzák. Általában a hajón történő minden mechanikai munkát rádió-hullámok végeznek el. A hajó kormánykészüléke tulajdonképpen egy komplikált szerkezetű rádió-felvevő állomás, amely a messziről irányított elektromos hullám hatása alatt jobbra vagy balra téríti a hajót, fokozza vagy csökkenti a sebességét. A parancshullámokat a kormánykészülék antennája fogja fel. Ha az antennát ellövik, a hajó belsejéből automatikusan előbújik egy új antenna. A Zehringen belseje parafával van megtöltve, úgy, hogy telitalálat esetén se süllyed el a hajó.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

M E G N Y I L T

Aradon, fővárosi elegánciával berendezve a „FELICIA” női divatszalon,

ahol a legegánsabb francia ruhák és angol kosztümök eredeti PÁRISI és BÉCSI modellekkel készülnek. 4756

Strada Eminescu (Deák Ferenc-uca) 29.

A TÖKELETES PATKÁNY ÉS EGÉR

IRTÓ SZER

Ratona

Chemoreum Institut Chimie, Satu-Mare

Egy üveg ki-
paratálja há-
zából az eg-
reses patká-
nyokat és eg-
ereket !!!

KAPHATÓ
gyógyszertá-
rakban és dro-
gueriakban !!
ÁRA 115 (2)

Előkelő helyen, szép szobák, jó penzió.

Küzponti. csendes fekvés. Mrs. S. BRON.
Av. Agassiz 2. Lausanne (Svájc). 4404

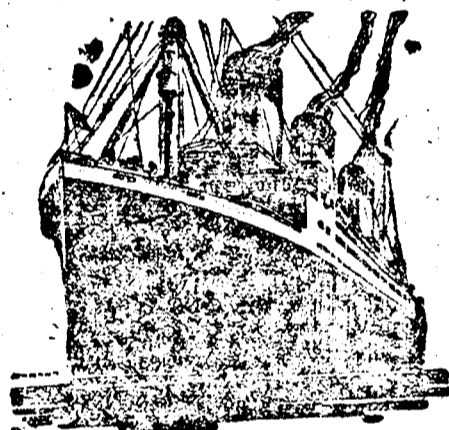
Főtér közepén

(Minorita templommal szemben)

nagy üzlet- helyiség,

azonnalra kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Amerikába utazók

menjenek csak

az egyedüli német társasággal a

Hamburg — Südamerikanische

Dampfschiffahrts Gesellschaft-

tal, melynek hajói csak délame-

rikal kikötőkben kötnek ki.

Argentiniába,

Braziliába és Uruguaiba

Canadába és az Egyesült Alla-

mokba pedig a

„Baltic Amerika Linie”-vel.

KLEIN GYULA ügynök-

sége Arad, Bul. Regele

Ferdinand 62. A villanyos

állomás közelében. 4849

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZTRINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 8 Lei. vastagabb betűvel 8. Helyre 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szócikk hétköznap 40. vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az óvan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszleveleket ellátott kérdésekre válaszolunk. Alánlatok, kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

Izléses, finom kivitelű fényképek készülnek
Nagy Géza
moderna műtermében
Arad, Bul. Reg. Maria 8. megyeházzal szemben. 1098

ALKALMAZÁS.

MINDENES SZAKÁCSNÓ. azonnali belépésre kerestetik. Jelentkezni osztálytők d. e. 9-10-ig az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4757

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT jó bizonyítvánnyal teljes Szalgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

FIATAL ügyes üvegező és képeretező segéd szeptember 15-iki belépésre kerestetik. Ajánlatokat Breier Testvérek Déva. 4729

NAGYOBB HÁZTARTÁS önálló vezetőséghez gyakorlott intelligens, egyedülálló urinő kerestetik. Levelek „Munka és Otthon” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 4735

TISZTA, rendszerető bejárónő, aki szépen tud mosni és vasalni, azonnalra kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4754

SEGÉD a szövő, fonal és rőfösáru szakmából mielőbb felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4756

ELSŐRENDŰ fizető és tanuló leányok felvétetnek Felicia női divatszalon Str. Eminescu 29. 4752

LAKÁS.

Ugy azezik, mint az angyal, ha „**ANTIPOL**”-al irtja poloskáját. Valódi csakis 2867 Weisz patikában. Üvege 20 lei.

Kilencvenhat lejért - lakást, ellátást, vagy alkalmazást hirdethet, eredményt ér el, ha kockahirdetést ad fel.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy krodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

OKTATÁS.

ZONGORAÓRÁT adok jutányosan. — Ugyanott gyakorolni is lehet. Str. I. Russu Sirianu 18. 4751

VÉTEL ÉS ELADÁS.

DURA-elemek

angro és detailban VARGA és ROSENFELD, Központi mellett.

SZÖNYEGEK, vitrinek, antik butorok, ebédlő, háló, szalon berendezések, fotelok, székek, kredencelk, festmények, tükrök, antik órák, vázák, girandok, lámpák, frásztalarniturák, frásztalok, porcellánok, képeretek, perzsa és silikin bundák, férfi ötönvök, antik asztali lámpák, Jókai összes művel, gobelinok, kézi munkaképek, bronz figurák, faltilak, tea asztalka, szakácskönyvek stb. eladók. Szalgóné, bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ajakpirosító.

Az új „Violet” ajakpirosító nem „Ruzs”
Teljesen romlatlan, ártalmatlan és ellenálló

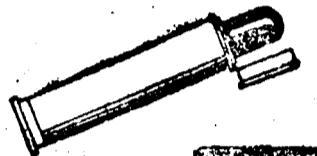
„A leginkább becsült ez a ruzs,
mert legtovább tartja magát.”

Kérje

mindenütt 130. — Lej elegáns, aranyozott tubusban. Tartalék anyag darabja 60. — Lej. Romániai főtereket: **PARFUMERIA ELITEI,** Bucaresti, Calea Victoriei 39.

VIOLET

29. Bd. Des Italiens, Paris

ELIÁTÁS.

ISKOLÁS tanulók teljes ellátásra felvétetnek Str. Russu Sirianu 2. 2745

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVÓ EMBEREKHEZ! Egy szegény nyomorgó tüdőbeteg asszony három kicsi gyermekével kéri a nemeslelkű embereket, hogy adományokkal támogathatn sziveskedjenek. Hálaosan fogad bármit. Címe Varjassy Lajos-u.cca 78. 260

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Szalgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.cca) Neuman-palota.) 1000

ÜZLETEK.

MŰHELYNEK, vagy raktárnak való helyiség kiadó a belvárosban. Volt. Illés-ucca 88. 4758

Ha venni, eladni akar, hirdetést adjon fel hamar! Rendkívül olcsó az ára —
negyvennyolc lej tesz kockára

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Nyári menetrend

ÉRVÉNYES AUGUSZTUS 1-TŐL.

ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Gyors Curticiról	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Mareről	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiról	6.39
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.18
Személy Curticiról	7.25
Személy Teiusról	7.35
Személy Timisoaráról	7.55
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiról	8.53
Személy Timisoaráról	9.46

Személy Pecicáról	11.58
Személy Curticiról	12.04
Személy Brádról	12.06
Személy Oradea-Mareről	13.12
Személy Teiusról	13.30
Személy Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.07
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiról	16.34
Személy Oradea-Mareről	16.37
Személy Curticiról	18.57
Vegyes Jimboleáról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Mareről	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.05
Személy Curticiról	21.06

Személy Teiusról	23.15
Orient-expressz Teiusról	23.29
ARADRÓL INDUL:	
Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.55
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	5.35
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.05
Gyors Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.30
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.55
Orient-expressz Teiusra	6.49
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54

Személy Oradeára	10.25
Személy Timisoarára	10.30
Személy Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.50
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.04
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35
Személy Timisoarára	19.55
Személy Teiusra	22.15
Orient-expressz Curticira	23.39

Házasulandók figyelmébe!

Ajánlok csaknem új, gyönyörű ebédlőt, hálót, szalonberendezést, szőnyegeket, disztárgyakat és antik butorokat, mint igen kedvező alkalmi vételeket.

SALGÓNÉ

bizományi üzlet
Str. Horia (Széchenyi-u.)

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézek.